

A többi szerepekben... Maria Solveg... MOZGO: aranytánc, dráma az életéből, főszerepben Rio. aranytánc, Dolores De erü drámája.

Műsor

Középeurópai... május 17. Könnyű zene. 17: Fel... szelő újság. 18: Rádió... amofon. 20: Színház... kar. 21.40: Hírek. Gramofonhangverseny... lovasság, nyitány... dor. Drigo: Arlequin... Gounod: Romeo és Ju... rauss: Falusi Feeské... ria. Bach: C-dur Toe... ello, kórus. Grieg: Peer... et. Verdi: Rigoletto... stein: Romanc. Verd... Parry: Peticato lane... a. Mascagni Parasz... hubert: Az utmutató... t. Ingrid panasz. Pe... ok. A trombitás és a... ek. 12: Déli harangszó... plomból. Időjárásjel... erseny. Rachmaninoff... Brahms: Saphoi óda... Verdi-Liszt: Rigolet... ámsón és Delila, nagy... C-dur prelude. Hubay... sson. Lavotta: Honnan... mann: Két bécsi tánc... z van. Lavotta. Vala... k. 1: Pontos időjelzés... 2.30: Hírek. 3.30: Elő... ty-Társaság délutáni... ének számai. 6.30: Mű... 30: Tártható-est. 9.15: cigányzene. Vlet hangversenye. 21: s operett. rádiózenekar. Mendell... cubini, Sinigaglia, Mo... müvei. ziliziai művészet. 30: Hangverseny. Bi... rice, Massenet, Verdi... ei.

ésült butorainkat a... ló tekintettel mélyen... t árban áruljuk.

R ALBERT Cal. Reg. Ferdinand 61. r. Regina Maria 10.

A leghirebb... sz-korvosok ál... tal elismert mint... legbiztosabb és... felvétel legmeg... bizarrabb ösz... szer. Ovakodók... utánzatoktól

rdetések

kovicsné... meg nagyobbítva... Nicolai Iorga 19. fa-utca. Kitéző házikonyha.

SCHWARTZ IG... NÁCNÉ orth. kóser... VEGETARIUS ET... TERME és tejsarnoka... Reg. Ferdinand (Wes... selényi-utca) 10. szám... alatt megnyit. Ugyan... ott naponta friss tehén... és bivalytej, ugyasz... tén naponta frissen ké... szített tejszín, tejföl... vaj és turó kapható. Csescsemőknek és be... tegeknek állandóan egy... tapható fejt tej is... kapható házhoz szál... ltvá is.

GYÓGYSZERESZ... NÓT, hivatalnok... vagy más urleányt el... fogad izr. nriscsálád... zongoa és fűrdőszoba... használat. Özv. Ber... ger Antalné Nagyvá... rad, Str. Cantemir (Be... thy Ödön-u.) 42 I. 7.

XIII évfolyam • szám 169
1930. május 18
Vasárnap
5690 év Ijar 19



Sporkészítés és...
Egy évre 10 dollár.
Mirdetésok
tartja szerint vétetnek fel.

Még Jorga is?

Jorga professzortól nem egyszer hallottunk donodai kétértelműségű kijelentéseket a zsidókérdésről. Sohasem tudtuk teljes bizonyossággal, hogy barátaink vagy ellenségeink közé soroljuk. Míg egyrészt a moldvai zsidók elődai parasztkiuzsorázásáról szónokolt és ezzel mintegy tudományos igazolást szolgáltatva az antiszemita propagandának, másrészt nem egyszer nyíltan és energikusan állást foglalt a diákszavargások és egyetemi brutalitások ellen és szenvedélyes szavakkal bélyegezte meg azokat, akik a román diákság magas hivatását ilyen barbár cselekedetekkel a sárba tiporják. A tudós professzor most újabb bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy a zsidókérdést fölöttébb rapszódikusan itéli meg s hogy felfogása tele van belső ellentmondásokkal.

Jorga az elmúlt hetekben ismét külföldön járt. Többek között a zürichi egyetemen is tartott előadást „A nemzeti eszme határai” címmel. Ezt az alkalmat felhasználta a Zsidó Távirati Iroda munkatársa arra, hogy megkérdezze a professzort a romániai zsidó viszonyok felől. Jorga mindenekelőtt kijelentette, hogy a zsidók Romániában a legteljesebb szabadságban élnek, egyházi törvényhozásukat maguk alkották meg és iskolarendszerükben az ideális önrundékezés érvényesül. Ami pedig az antiszemita diáktrocitásokat illeti, — mondotta — azok nem egyebek, mint a megszokott háború utáni tünetek, ami abban leli magyarázatát, hogy a zsidó diákok sokkal jobb anyagi viszonyok között folytathatják tanulmányait, mint a románok és ez a feltűnő gazdasági különbség váltja ki a román diákok elégedetlenségét. Nem tudjuk, számított-e arra Jorga professzor, hogy nyilatkozata el fog jutni Romániába is s hogy azt el fogják olvasni az érdekeltek zsidó diákok is. Ha számított volna erre, úgy nyilatkozatának ezt a részét talán másképp, vagy legalább is óvatosabban fogalmazta volna meg. Mert Jorga professzornak ismernie kell, már hivatalból is, a tényeket. Tudnia kell, hogy a valóság a román és zsidó diákság közötti anyagi helyzet tekintetében éppen az ellenkező képet mutatja. Tudnia kell, hogy kevés szerencsés kivételtől eltekintve, a zsidó diákok óriási többsége irtózatossal nyomorral küzd és csak a legnagyobb nélkülözések közepette tudja tanulmányait folytatni, míg a román diákok szinte kivétel nélkül az állam költségén tanulnak, az állam által fentartott diákotthonokban és menzákban laknak és étkeznek, legnagyobb részben teljesen ingyenesen.

Ismeretes az a szatirikus román mondás: „Románul naște ca burzier, trăește ca funcționar și moare ca pensionar”. A román mint állami ösztöndíjas születik, mint hivatalnok él és mint nyugdíjas hal meg. Ez a kiszólás nem is tüllozza el nagyon a valóságot. Nem hisszük, hogy volna még egy országa Európának, ahol olyan észszerűtlenül túltengene a tanulójusság állami támogatása, mint nálunk. Romániában a diákság legnagyobb része az első líneumtól kezdve a doktorátuszig állami költségén nevelkedik. Ez a támogatás ugyszólván minden szelekió nélkül jut osztályrésziül minden román diáknak és így csak természetes, hogy be kellett következnie annak a latineri tultermelésnek, amelyet oly veszedelmes társadalmi tünetnek minősített csak nemrég a régenszpátriárcha. Ezzel szemben a zsidó diákság mindezekből az állami kedvezményekből ki van zárva és teljeseben a maga fölöttébb szűkös anyagi erejére van utalva tanulmányainak folytatásánál. Ha beszélhetünk Romániában diáknymorról, úgy csak a kisebbségi, főleg zsidó diákok azok, akik ténylegesen nyomorognak.

Fájdalmasan érint bennünket, hogy éppen Jorga professzor, akinek hivatalból kell ismernie a diákság szociális helyzetét, kísérli meg ilyen helyt nem álló érvekkel igazolni, vagy enyhíteni a diákszavargásokat. De letért Jorga az objektívitás piederstáljáról nyilatkozatának többi kitételeiben is. A sajtó nagyobbik része zsidó kezekben van, mondja Jorga, holott tudja, hogy három fővárosi napilap kivételével, amelyek szintén csak részben képezik zsidók tulajdonát, a román lapok óriási többsége kizárólag nemzsidó kezekben van és a zsidókérdéssel szemben nem is tanúsítja éppen a legbarátságosabb

magatartást. A hitközségi törvényt szintén nem a zsidók készítették maguknak, amint Jorga állítja, hanem a kormány készítette a zsidók tiltakozása ellenére. Végigmehetnénk így Jorga nyilatkozatának összes pontjain és mindegyikhez lehetne megjegyzést fűzni. De mi haszon származna ebből a zsidóságra? Csupán leszögezzük, hogy még a kitűnő és tudós Jorga professzor is elvesztí objektivitását és higgadt ítélőképességét, mihelyt a zsidókérdés kényes témájához ér. Jellemző és szomorú körülmény. Nem gondolják az ország mai urai, akik demokratáknak hirdetik ma-

gukat, hogy ideje volna végre komolyan gondolkozni ezen jelenségek fölött, hogy meg kellene kezdeni azt a bátor és férfias felvilágosító munkát, amely az ország összes társadalmi problémáit, köztük a zsidókérdést is, az igazság, az emberiség és főleg az elfogulatlanság viláosságába helyezi? Még akkor is meg kell kezdeni ezt a felvilágosító munkát, ha átmenetileg bizonyos félrevezetett körök szimpátiája forogna köcán. Mert enélkül ezeket a problémákat megoldani nem lehet és további elmérgesedésük végzetes veszedelmeket rejt magában a holnap Romániája számára.

A kamara többsége nem akarta meghallgatni Cuza professor vallásnyalázó kitételeit

Fischer Tivadar a Zsidó Parlamenti Klub nevében méltóságteljes hangú deklarációban utasította vissza Cuza professor vádjait és rágalmait

Bucuresti-Bukarest, május 17. A kamara mai ülésének szenzációja a Zsidó Parlamenti Klub méltóságteljes deklarációja volt, amely energikusan utasította vissza azokat az inzultusokat, amellyel Cuza professor illette a zsidó vallást és a zsidó népet a kamara tribünjéről. Ez a deklaráció, mely impressziót váltott ki a kamara tagjai között, úgy, hogy amikor Cuza kétszer is megkísérelte, hogy újból rágalmakat szórjon a zsidóságra, az elnök valamint a képviselők többsége valósággal belefajtották a szót és kényszerítették arra, hogy a tribünt elhagyja. Az ülés lefolyásáról alábbi tudósításunk számol: Első felszólaló Lazar Illés képviselő volt, aki bejelentette, hogy az az öröm, amellyel Mármaros lakosságát azzal érte, hogy a Csernovitz-mármaroszei vasútvonal megnyílt, rövid ideig tartott. A vonat közönségét ugyanis állandóan sikonirozzák a vamatóságok, akik a konvenció ellenére csomagrevíziót tartanak, az árukra pedig deklarációkat kérnek. Madgearu pénzügyminiszter válaszol a felszólalásra és anketót ígér, amit a közlekedésügyi minisztérium nevében Gafencu alminiszter helyesléssel vesz tudomásul.

és a zsidó népre. Méltóságunkon alulnak tartjuk Cuzának minden egyes felszólalására reflektálni, de mégis, hogy e jelenséggel szemben precizirozzuk a Zsidó Parlamenti Klub állapotját, kötelességünknek tartjuk leszögezni a következőket: 1. Tiltakozunk az általunk képviselt politikai csoport, valamint az egész ország zsidó lakossága nevében, hogy a kamara tribünjéről kvalifikálhatatlan sértések hangozhatnak el a zsidó vallás és nép ellen. 2. Fel kell hívjuk a kormány figyelmét, hogy ezek a viták, amelyeket Cuza professor nap-nap után provokál, aláássák a kamara asszisztens nemcsak a belföldön, de a külföldön is. 3. Felhívjuk a kamara elnökségét, találja meg a módját, hogy a legszigorúbb fejelemmi eszközök és a házszabályok erélyes alkalmazásával megmentsse a kamara üléseinek parlamenti nivóját. A deklaráció további részében a Zsidó Parlamenti Klub felszólítja a kormányt hogy helyezze szabadlábra a tárgufurmosi kilenc letartóztatott zsidó kereskedőt. Ez a letartóztatás a nemzeti parasztpárt legnagyobb szűgyene. — Az utolsó előtti órában — így végződik a deklaráció — igyekezze a kormány minden erejét összeszedni, hogy az antiszemita excesszusok megszűnjenek.

A Zsidó Parlamenti Klub méltóságán alulnak tartja Cuza minden felszólalására válaszolni, ezért három pontban szegezte le álláspontját. Cuza új inzultussal akart válaszolni, de a kamara nem akarta meghallgatni az új rágalmakat

Fischer Tivadar felolvassa a Zsidó Parlamenti Klub deklarációját

Ezután dr. Fischer Tivadar emelkedik szóásra és általános figyelem közepe a Zsidó Parlamenti Klub nevében az alábbi deklarációt olvassa fel: — Két hete az a sorsunk, hogy végighallgassuk azokat a súlyos inzultusokat és rágalmakat, amelyeket vallásunk és népünk ellen intéz Cuza képviselő ur, aki egy középkori ideológiának és egy ugyszólván pogánygyűlöletnek a rabja.

képviselők többsége, valamint a többi pártok képviselői is, akik szabad választás utján kerültek a kamarába, elítélik és visszautasítják. A Zsidó Parlamenti Klub három követelése — A kamara tisztelt elnöke nemegyszer precizirozta az elnöki székéből a civilizáció, az alkotmány és a demokrácia szemszögéből, hogy Cuza itt elhangzott kifejezései mániákusak. Nem egyszer történt meg, hogy Cuza súlyosan sértő kitételeket alkalmazott a zsidó vallásra

Cuza idulatosan felugrik: — Szót kérek személyes ügyben. Pompiliu Ionitescu elnök: Várjon sort, képviselő ur. — Cuza professor azt hiszi, — folytatja Fischer Tivadar a deklarációt — hogy missziót teljesít, amikor alapjában szükségtelen és komolytalan kijelentéseket tesz itt, hogy ennek keretében rágalmazhassa a zsidóságot. Még attól sem tartózkodik, hogy a héber nyelvből és a Tórából — szent bibliából, amelyet a civilizált világ oly nagyra becsül mint a leggyönyörűbb emberi kultúrörökséget — csufot üzzön. És ha nem lep meg bennünket, hogy ez az ember, aki az antiszemita mozgalmat megteremtette ebben az országban és a román egyetemi ifjúság egy részének lelkebe barbár gyűlöletet plántált, ilyen kijelentésekre ragadtatja magát, ugyanakkor a legnagyobb meglepéssel kell megállapítsuk, hogy Cuza professor parlamenti aktivitását úgy a kamara elnöksége, mint a nemzeti parasztpárti

Cuza professor újra inzultálja a zsidó vallást

Cuza professor, aki izgatottan hallgatta végig a Zsidó Parlamenti Klub deklarációját, most szót kap és felsiet a tribünre, hogy válaszoljon a deklarációra. — Igen sajnálatos, hogy az előttem szóló ur felszólalása illetlen volt. Megértük azt, hogy egy nép nevében, amely a románokon élcskődik, ilyen felszólalások hangozhatnak el. Lucian szocialista képviselő: Arcátlan szemtelenség az, amit mond. Fluera (socialista): Maga a legnagyobb parozita. Cuza: Önök is illetlenek. Mái senki sem merte sértegetni ebben a parlamentben az én tanimat. Több hang közbekiált: Mindenki! Lucian: Bolondokházába valók ezek

a tanok. Figure: Egyedül Cuza az, aki ilyen vitákat provokál. Nem doktrínák azok, amiket terjeszt, hanem inzultusok. Madgearu miniszter szóásra emelkedik és Figure felé fordul: — Ön még új képviselő, de régi újságíró. Figure ur. Nem tudja, hogy vannak képviselők, akik csak akkor tudnak sikereket elérni, ha félbeszakítják őket. Figure: Ilyen sikerei vannak Cuzának negyven éve. Cuza: Kifogásolták azt a kijelentésemet, hogy a zsidó vallás kriminális. En azonban bebizonyítom. Ha nem tetszik, döntsék meg állításaimat. Addig azonban fentartom azokat. (Folytatása a III-ik oldalon)

Rövidesen Romániában is felállítják a postai és községi takarékpénztárakat

A betéteseknek nem volt bizalmuk az állami takarékpénztárakban, mert attól tartottak, hogy a betéteket adóalapnak tekintik. Hogyan oszlanak meg Romániában a betétek az állami és magánbankok között

(Bucuresti-Bukarest, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától). A szegényebb néposztályok takarékoskodásának előmozdítására a régi osztrák-magyar monarchiában ismert postatakarékpénztárak a háború után felszámoltak és helyükbe a népszerűtlen állami takarékpénztárakat állították fel. Miután a régi törvények szerint a betéteket az állami takarékpénztárak részére a pénzügyigazgatóságoknál lehetett eszközölni, a közönség tartózkodott ettől az intézménytől, amely az utóbbi években néhány állami intézet betéteire szorított.

Az állami takarékpénztárak betéteinek statisztikája

Az 1924. évi kimutatások szerint Belgiumban ebben az évben a betétek: 2.087.200.000 fra emelkedtek.

Lengyelországban 4.252.000.000 zlotira. Csehszlovákiában 4.710.812.937 sokolra. Svédországban pedig 2.493.527.000 s-re. Ezzel szemben Romániában: 1911—12. években a román állami takarékpénztárak: 91.524.000 lej, 1926-ban 213.352.000 lej, 1927-ben pedig 246.526.000 lej.

A magánbankok betétállománya

A magánbankoknál a háború előtt 218.000.000 aranylej, a háború utáni években pedig több, mint 26 milliárd lej betét volt kimutatva.

Az állami takarékpénztárak 1928. évi 12.000 betétese a következőképpen oszlik meg:

6556 iskola, 2180 kisiparos, kereskedő, földműves és munkás, 1529 háziasszony, 1114 tisztviselő, 716 gyermek, 314 szolga és háztartásbeli, 80 nyugdíjas és 60 szabadfoglalkozású egyén.

Beigazolódott, hogy a betétek főképpen azért maradtak el, mert az embereknek nem volt bizalmuk a pénzügyigazgatóságokban és attól tartottak, hogy minél nagyobb lesz a betétjük, annál több adót kell majd fizetniük, miután így a pénzügyigazgató tudomást szerez készpénzkészletükről.

Ezen okok indították Madgearu pénzügyminisztert arra, hogy az állami takarékpénztárakat teljesen átszervezze és azokat hivatású magaslátára emelje. Ebből a célból a pénzügyminiszter elkészítette a takarékpénztárak megszerzéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet a szenátus már meg is szavazott.

Az új törvény a különböző európai államokban fennálló takarékpénztárak bevált alapelveiből indul ki, amelyek ugyanakkor könnyen idomulnak a romániai állapotokhoz is.

Az új törvény alapelvei

A törvény első szakasza kimondja, hogy a „Cassa generala de economii”, mint autonóm közintézmény fog működni a pénzügyminisztérium égíse alatt. Székhelye Bukarestben lesz.

A takarékpénztárak tranzakcióit egyszerűen a postahivatalok, másrészt pedig a felállítandó községi pénztárak fogják lebonyolítani.

A befolyt pénzek titkosan lesznek kezelve. A befizetett összegeket bíróság sem lehet lefoglalni, csak abban az esetben, ha beigazolódik, hogy a betétes törvénytelen uton jutott ezen összegek birtokába.

A takarékpénztár fiókokat fog felállítani az ország különböző városaiban.

A postatakarékpénztárak részére minden egyes postahivatalnál külön gisét állítanak fel, azokban a helyiségekben, ahol nincs postahivatal, betéteket a postások is átvehetnek.

A legkisebb betét 50, a legnagyobb pedig 100.000 lej. Jogi személyek, jótékony célú intézmények 200.000 lejes betétet is elhelyezhetnek. Amennyiben valaki ennél többet kíván elhelyezni, a kamat a felére száll.

Bármely postahivatalnál eszközölhetőnek be- és kifizetések

Be- és kifizetések bármely postahivatalnál eszközölhetők. 1000 lej a pénztár azonnal köteles kifizetni, 2000-ot a pénz felvételének bejelentése után 10 nappal, 10.000 lej 15 nappal, 10.000—50.000 lej 30 nappal, 50.000—100.000 lej pedig 45 nappal a pénz felvételének bejelentése után.

A betétes mást is felruházhat azzal, hogy részére a pénzt felvegye.

A kiskorú betétesnek jogában áll pénzt bárkinek hozzájárulása nélkül is felvenni. Kiskorúak részére elhelyezett betéteket ezek csak nagykorúsításuk után vehetik fel.

A betétekről a betétes egy könyvecskét kap, amelyre rávezetik befizetett, illetve adott esetben a végösszegeből levonják a felvett összeget.

Ha egy betétnek 30 éven keresztül nem jelentkezik tulajdonosa, azt a takarékpénztár saját javára leírja.

A betétek után fizetendő kamatlatát éventéként állapítja meg a takarékpénztár igazgatóságának.

A községi takarékpénztárak szervezete

A községi takarékpénztárakat a községek állítják fel, a bukaresti központ hozzájárulásával. Minden egyes takarékpénztár fiókokat és exozitúrákat állíthat fel, ha a helyzet megkívánja. A betéteket és az utánuk járó kamatot a községeknek teljes vagyonukkal kell garantálni.

A községi takarékpénztárak élén egy 11 tagú vezetőség áll, amely tanácsnak a primár hivatalból tagja. A vezetőség mandátuma 4 évre szól.

Ugy a posta, mint a községi takarékpénztárnál elhelyezett összegek 100 ezer lejig mentesítve lesznek bármilyen adó alól.

Az állam megfelelő propagandát kíván kifejteni a kisbetétek számának fellendítése érdekében az iskolákban, munkáscentrumokban és földművesek között, hogy ezzel a polgárok takarékoskodási ösztönét erősítse, másrészt a nyomora és szegénységet enyhítse. A gyermekek 50 lejnél kisebb betéteket is elhelyezhetnek, miután 50 lejnél kisebb értékű bélyegeket bocsátanak rendelkezésükre. Az iskolai igazgatók egyébként felhívást kapnak majd, hogy a gyermekek között minél intenzívebbé tegyék a takarékpénztárak elhelyezését.

A törvény többi szakaszai főképpen technikai kérdésekkel foglalkoznak. A pénzügyminiszter reméli, hogy mint a többi európai államokban, a postai és községi takarékpénztárak rövidesen nálunk is szép eredményeket mutathatnak fel.

Junius 15.-én Csehszlovákiában tartják meg a kisantant konferenciát

Bucuresti-Bukarest, május 17. Mironescu külügyminiszter tegnap este a szokásos sajtóteán látta vendégül az újságírókat. Ez alkalommal közölte, hogy a kisantant konferenciája június 15.-én lesz Csehszlovákiában, valószínűleg a Tátrában. Egyben közölte azt is, hogy Gouraud tábornok Páris katonai

kormányzója júniusban meglátogatja Romániát. Ugyancsak vendége lesz Romániának Louchere is, aki május 25.-én érkezik a fővárosba. A volt francia miniszter európai tanulmányútján Berlint, Prágát, Belgrádot, Bukarestet és Bécsot fogja meglátogatni.

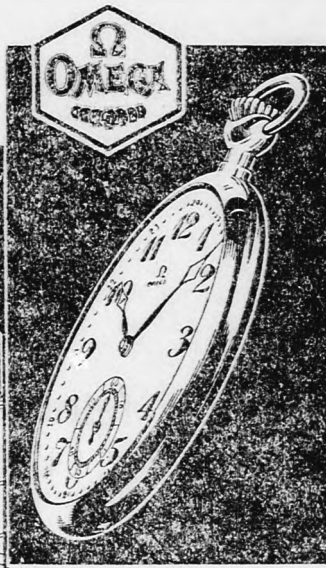
Kisenevben bevezették a helyi lapok cenzuráját

Bucuresti-Bukarest, május 17. Manu tábornok, a jasi IV. hadtest parancsnoka, az ottani Opinia című lapnal nyilatkozott legutóbbi beszarábiai inspekción körütről. A tábornok kijelenti, hogy Beszarábiában mindenütt a legteljesebb rend és nyugalom van, az ellenkező hírek a szovjetek által fizetett ügynökök koholmányai. A hadsereg szelleme kitünő és az ország közvé-

ménye teljesen nyugodt lehet Beszarábiát illetően.

Bucuresti-Bukarest, május 17. A Dimineața kisenevi távirata szerint az ottani rendőrhatalóságok bevezették a helyi lapok cenzuráját. A lapok emiatt táviratilag tiltakoztak a belügyminiszternél, valamint a bukaresti sajtószervezeteknél.

Egy precíz óra mindenki részére!



Eddig több mint **600.000** darab „40,6 mintájú”, Omega-óra van az egész világon használatban.

Az órát dacára az elismert minőségére, olcsósága miatt mindenkinél modjában áll beszerezni. Az Omega-óra 175 alkatrésze ezredmilliméter pontosságra felül van vizsgálva ami az óra kifogás-

tan konstrukcióját garantálja. Kérje bemutatásra a legújabb «40,6 mintájú» omega-órát. Az Omega-óra egyedülálló versenytárs nélküli minőség. Mással nem pótolható.

OMEGA

EGY ÉLETRE ELÉG



cipő elegáns, tartós és olcsó!
Kapható minden jobb üzletben.

A belgrádi per

Az egész kulturvilág figyelme a belgrádi törvényszék egyik tárgyalóterem felé irányul, ahol Macek dr. és társainak „hazaárulási” perét tárgyalja a bíróság. A hallgatóság körében helyet foglal Anglia belgrádi követe is, aki kormánya egyenes utasítására figyeli a tárgyalóteremben lezajló eseményeket. A tárgyalóteremben eddig elhangzott vallomások megludbórozottak a legjobb idegkkel bíró embereket is. Amennyi balkáni bestialitás, durvaság és felelőtlenség rémálmainkon keresztül csak elképzelhető: az mind megelevenedik a vallomások során, amelyeket a nyilvánosság színe előtt tesznek a horvát szabadságháború hősei. Előkelő közéleti férfiakat, makulátlan jellemű politikusokat napokon keresztül kínoktól, vereték a zágrábi rendőrség vallató terméiben, hogy vallomást esikarhassanak ki belőlük olyan cselekmények felől, amelyeket soha el nem követtek.

A jugoszláv diktatúrának kétségtelesen nem kellemes ez a tárgyalás. Egészen bizonyos, ha módja volna rá: minden eszközzel megakadályozta volna a nyilvános tárgyalást. Ezt azonban éppen a nyugati közvélemény miatt nem tehetné meg, amelynek figyelme a szokottól is jobban irányul most Belgrád felé. Mert ez a per több, mint egy politikai per; ebből a perből világlik ki mindaz az önkény, mindaz a felelőtlenség, amivel egy diktatórikus kormányzat rendszerint rácsap a szabad véleménynyilvánításra, a kisebbségi jogokra és érdekekre.

A jugoszláv diktatúrát kimondottan a horvátok ellen vezették be, akik kulturájuknak megfelelő önrendelkezési jogot követelnek maguknak a jugoszláv állam keretein belül. E követeléssel a központi kormányzat nem a méltányosságot, nem a demokratikus megegyezési lehetőségeket fordította szembe, hanem a terrort és az elnyomást. S mert akadtak férfiak, akik fel merték emelni szavukat a jogtalanságok ellen: börtönbe vetették őket, hazaárulási pert indítottak ellenük, sőt, ami ennél is több: megalázták őket emberméltóságukban, megalázták őket testi és lelki műveltségükben.

A jugoszláv diktatúra egy év óta tartó uralma nem érte el az általa remélt és óhajtott célokat. Nemhogy harmóniát, kohéziót teremtett volna a különböző kulturájú és politikai beállítottságu népek között, hanem még jobban kiélezte az ellentéteket s azáltal, hogy az illegitimitás útjára terelte a törekvéseket: megszüntette a bekülvénység lehetőségét, a jugoszláv állam egységének természetes kifejlődését.

Legalább is erre vall a szenvedélyeknek az a folytott atmoszférája, mely a belgrádi tárgyaláson a hivatalos vád és a védelem között felcsap s a közönség nagy részének az a tüntető magatartása, mely már nem a pusztá tiltakozásból, hanem a gyűlölet élő és izzó szelleméből táplálkozik.

Ez a belgrádi per a Nyugat demokratikus közvéleménye előtt ismét csak azt fogja bizonyítani, hogy a diktatúrák semmit sem tudnak megoldani, ellenben teljesen lehetetlenné teszik azoknak az országoknak fejlődését, amelyekben lelkiismeretlen emberek életrekeltek. Mert az bizonyos, hogy egyszer a jugoszláv diktatúra is meg fog bukni, épp úgy, mint ahogyan a spanyol és a litván diktatúra is megbukott. S akkor, — éppen a belgrádi per feszült atmoszférája bizonyítja ezt — a szenvedélyeknek olyan elementáris kitérőse következik be, amely a diktatúra bevezetése nélkül minden körülmények között enyhébb levezetést talált volna.

Éppen ezért fordul az európai közfigyelem a belgrádi bíróság felé, amelynek belátásán és bölcs előrelátásán múlik az, hogy a végsőkig feszült atmoszférája, mely a jogiért küzdő horvát nép, illetőleg politikusi és a belgrádi önkény között folyik — enyhülni fog-e, vagy pedig további illegitím harcok és küzdelmek sorát nyitja-e meg. Hiszen számos megbízható vallomásból már eddig is kiderült, hogy a horvát hazaárulási perben nem a tényeknek van igazi szerepük, hanem a diktatúra exponeenseinek, akik — mert állandóan még a saját árnyékuktól is remegnek: a terrort, az embertelenséget játszó ki a jogok ellenében. Am jól tudjuk, hogy ez csak ideig-óráig sikerülhet.

Cuz
a z

Cuzának
zaj támad
magából k
— Hogy
szén a mi
szik.

Cuza: Ez
tani.

Hatigean
Cuza: E
Fentartom
vallásnak
Craciun
ség, amit
jeszt.

Cuza: A
esetet illet
zsidót tart
kellert vol

Ujra nag
elhagyja a
Ionitescu a

— A többi
ségemnek
egyetlen va
kijelentések
tenni. (Nag
ságot az al
senkisésem s

Madgearu

egyetlen va
ni. Termész
tárgyalunk
de nem dog
kormány tá
képviselő és
engedjen meg
oly mely se
zen gyógyul
közötti szoci
dekében kér
lehetőséget

A követel
cialista képv
zetek ügyéb
rescu szociál
a hotini ren
mely után C
kérdés címé
re megy, ho
tartása.

Madgearu

lentések szá
Cuza: Ten
meg akarnak
ságonban.

Mirescu sz

mag maga be
Cuza: Mag
Önök talán
rosi nép szer
zsidóság mér
Több hang
Valaki köz

rosi.

Cuza: Leta

lelkészt.

Gafencu: E

ták az igazs

„M

ral

Cuza: Nem

szaelés volt.

ro
nelk
ha

cipő elegáns, tartós és olcsó!

Kapható minden jobb üzletben.

rádi per

világ figyelme a bel-
Macek dr. és társai
perét tárgyalja a bi-
sági körében helyet
igrádi követe is, aki
utasítására figyelme
lezajló eseményeket,
en eddig elhangzott
dbörözötték a legjobb
bereket is. Amennyi
s, durvaság és felelőt-
kon keresztül csak el-
mind megelevenedik e
amelyeket a nyilván-
tesznek a horvát szá-
tősei. Előkelő közéleti
tlan jellemű politikus-
resztől kizártak, ver-
dőség vallató termé-
ást esikarhassanak ki
tekmenyek felől, ame-
n következtek.

staturának kétségtele-
ez a tárgyalás. Egé-
módja volna reá: min-
zakadályozta volna a
ást. Ezt azonban ép-
zvélemény miatt nem
nyek figyelme a szo-
irányul most Belgrád
r több, mint egy poli-
a perből világlik ki
a mindaz a felelőtlen-
iktatórius kormány-
raesap a szabad véle-
a, a kisebbségi jogokra

taturát kimondottan a
zették be, akik kultu-
elő önrendelkezési jo-
aguknak a jugoszláv
lül. E követeléssel a
zat nem a méltányos-
okratikus megegyezési
litotta szembe, hanem
nyomást. S mert akad-
fel merték emelni szá-
ságok ellen: börtönbe
zaarulási pert indítot-
mi ennél is több: meg-
erméltóságukban, meg-
és lelki mivoltukban.
tatura egy év óta tar-
te el az általa remélt
at. Nemhogy harmó-
metett volna a külön-
s politikai beállítot-
t, hanem még jobban
tettek s azáltal, hogy
jára terelte a törekvése
a békülékenység le-
zláv állam egységének
bódését.

e vall a szenvedélyek-
atmoszférája, mely a
son a hivatalos vád és
felesap s a közönség
a tüntető magatar-
m a pusztá tiltakozás-
tölet élő és izzó szelle-

er a Nyugat demokra-
te előtt ismét csak azt
k, hogy a diktatúrát
k megoldani, ellenben
né teszik azoknak az
dését, amelyekben lel-
rek életrekeltek. Mert
egyszer a jugoszláv
fog bukni, épp úgy,
panyol és a litván dik-
ott. S akkor, — éppen
szült atmoszférája bi-
szenvedélyeknek olyan
rese következik be, a
ra bevezetése nélkül,
rek között enyhébb le-
na.

rdul az európai köz-
di bíróság felé, amely-
ölös előrelátásán mu-
sókig feszült atmosz-
ért küzdő horvát nép-
ai és a belgrádi öngé-
ik — enyhülni fog-e,
bi illegitim harcok és
nyítja-e meg. Hiszen
tő vallomásból már
hogy a horvát hazá-
em a tényeknek van
nem a diktatura ex-
— mert állandóan
ékutól is remegnek:
rtelenséget játszik ki
Am jól tudjuk, hogy
s sikerülhet.

Cuza másodszor is meg akarja rágalmazni a zsidóságot, de a kamara nem hallgatja meg

A szocialista képviselők letorkolják az antiszemita professzort. Pompiliu Ionitescu elnök és Madgearu miniszter nem engedik a zsidó vallástértegetni

Lazar Illés visszautasítja a mármaroszi zsidóságra szórt rágalmat

(Az első oldali cikk folytatása)

Cuzának erre a kijelentésére óriási zaj támadt. Pardos többségi képviselő magából kikelve kiáltja:
— Hogy lehet ilyeneket állítani? Hiszen a mi vallásunk is a Törán alap-
szik.

Cuza: Ez nem igaz. Be fogom bizonyítani.

Hatiegan alelnök: Itt nem lehet.

Cuza: Hagyjanak engem beszélni. Fentartom állításaimat, hogy a zsidó vallásnak kriminális tanításai vannak.

Craicun képviselő: Ez lelkiismeretlen-
ség, amit ön negyven esztendeje ter-
jeszt.

Cuza: Ami pedig a tárgy-frumosi esetet illeti, panaszkodnak, hogy kilenc zsidót tartóztattak le. Harminckilencet kellett volna tartóztatni.

„Egyetlen vallás sem lehet kriminális”

Ujra nagy vihar támad, mire Cuza elhagyja a tribűnt. Az elnök Pompiliu Ionitescu a következő kijelentést teszi:
— A többség nevében újlag kötele-
ségemnek tartom kijelenteni, hogy egyetlen vallás sem kriminális és ilyen kijelentéseket a kamarában nem lehet tenni. (Nagy taps.) — A vallásszabadságot az alkotmány biztosítja és azt senkise sem sértheti meg.

Nem lehet mély sebeket ejteni

Madgearu miniszter: Itt nem lehet egyetlen vallásra sem megjegyzést tenni. Természetes, hogy a parlament előtt tárgyalunk vallásszervezeti ügyeket, de nem dogmakérdéseket. Nem mint a kormány tagja beszélek, hanem mint képviselő és kérem az elnökséget, ne engedjen meg ilyen vitát. Nem lehet oly mély sebeket ejteni, amelyek nehezen gyógyulnak be. Az ország lakóai közötti szociális és nemzetiség béke érdekében kérem az elnök urat, ne adjon lehetőséget ilyen vitákra.

A következő felszólaló **Jumunca** szocialista képviselő, aki a munkásszervezetek ügyében interpellál, majd **Mirescu** szocialista képviselő szava teszi a hotini rendőrségi brutáltságokat, a mely után Cuza, aki az előbb személyes kérdés címén szólalt fel, újra a tribűnre megy, hogy napi bejelentését megtartsa.

Madgearu miniszter: El telt a bejelentések számára fentartott husz perc.

Cuza: Tendenciát látok abban, hogy meg akarnak akadályozni szólásszabadságomban.

Mirescu szocialista: Elveszett idő, míg maga beszél.

Cuza: Maga már eleget beszélt.

Önök talán nem kíváncsiak a mármaroszi nép szenvedéseire, amit a parazita zsidóság mér rájuk?

Több hang: Fejezze be!

Valaki közbekiált: Ön nem is mármaroszi.

Cuza: Letartóztattak jogtalanul két lelkész.

Gafencu: Ezek a lelkészek megtámadták az igazságszolgáltatás közegeit.

„Miért nem tartóztatják le a rabbiakat?”

Cuza: Nem igaz. A letartóztatás vizsgálás volt. Ha le akarják tartóztatni

a pápokat, miért nem tartóztatják le a rabbiakat? Letartóztatták Dumitrescu és Berindei papokat, akik a Cultul Patriei vezetői és Constantin Danilo diákok. Kérde a belügyminisztert, hogy milyen intézkedéseket fogantatosított a parazita zsidóság machinációi ellen?

Lazar Illés: Elnök ur, kérem, mint mármaroszi képviselő kijelentem, nincs tudomásom arról, hogy ezeket az agitátorokat letartóztatták volna. Ellenben tudom, hogy Mármaros elárasztja mindenféle szedett-vevett társaság, amely magát Mármaros megye megmentőjének akarja feltolni. Ön pedig vegye tudomásul, Cuza képviselő ur, hogy ez a Danilo Károly extronőröknek adta ki magát Mármaros megyében, ahol bünnös agitációt folytatott. Mármarosban nincsen vallási harc. Békeben élnek

egymás mellett a románok és a zsidók. Egyetlen megyéje az országnak, ahol a zsidók földműveléssel foglalkoznak. (Nagy taps.) Mint Mármaros képviselője, kérem önt, ha igazán szíven viseli Mármaros megye érdekeit, ne küldje oda agitátorait, hogy ott a rendet megbontsák.

Cuza újból válaszolni akar, de a többség olyan lármba kezd, hogy végül is elhagyja a tribűnt.

A földgáz törvény

Ezután áttérnek a napirendre, amelyen a földgáz törvény vitája szerepel. **Pop Ionel**, a törvény előadója másfél óras beszédében ismertette a javaslatot és rámutatott azokra az előnyökre, amiket az erdélyi ipar számára jelent ez a törvény. Majd **Madgearu** tartja



Mindenféle tűzoltófelszerelés, kézi és motorfecskenők, tömlők, létrák stb.
Kérjen árjegyzéket és ajánlatot
JUL. TEUTSCH
gépgyár Brasov. — Postafiók 78

meg hatalmas expozéját a törvényről.

Zsidónyírás a jasi rendőrségen

A szenátus ülésén Caraiman szenátor kérde a belügyminisztert, igaz-e az, hogy a Targu-frumosban letartóztatott kilenc zsidót a jasi rendőrségen megnyírták és mint valami notorius betörőket fényképezték le, dorongokkal a kezükben. Kéri a belügyminisztert, hogy büntesse meg a bünnös rendőrközegeket. Ezután folytatták a megszárazták a közoktatásiügyi minisztérium átszervezéséről szóló javaslatot, majd áttértek az építkezési törvényjavaslat vitájára.

A liberális korifeusok ellenállása ellenére ma is elkobozták a Viitorul

Bucuresti-Bukarest, május 17. A hatóságok ma is elrendelték a Viitorul elkobozását. Reggel az a hír terjedt el a fővárosban, hogy a liberálisok három-ezer embert fogtak a nyomda elé álli-

tani az elkobzás megakadályozására. Ez azonban nem történt meg. A liberális korifeusok újból előadták a bejáratot, ennek ellenére az elkobzást fogona-

azonban nagyobb mennyiségű lapot kicsempészni a nyomdából és a kicsempészett lappeccenyekkel elárasztották Bukarest utcáit.

Óriási jutalékokkal biztatják a pénzügyigazgatókat az adóhátralékok behajtására

Madgearu törvényjavaslatot készített, amely több havi fizetést ad jutalmul azoknak a pénzügyigazgatóknak, akik megszorítják az adóprést

Bucuresti-Bukarest, május 17. **Madgearu** pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be, amely az állami jövedelmek behajtásáról szóló 1921-es törvény második szakaszát módosítja. A módosító javaslat nagy jutalmat nyújt

azoknak a pénzügyigazgatóknak, akik a hátralékokat erélyesen inkasszálják be.

Eszerint, aki december 31-ig a hátralékok 88-90 százalékát hajtja be, három havi, aki 90-95 százalékát, négy

havi, aki pedig 95-100 százalékat hajtja be a hátralékoknak, öt havi fizetést kapnak jutalmul. Ezenkívül jutalomképen megkapják a pénzügyigazgatók a behajtott elmúlt évi hátralékok három százalékát.

Egy nap antiszemita krónikája

Bukarestben és Galacban folytatódnak a zsidóverések. Báltiban megszenstelenítették a zsidó temetőt. Egy antiszemita tanár kidobja órájáról a zsidó diákokat

Antiszemita kongresszus lesz ma Galacon és Báltiban

Bucuresti-Bukarest, május 17. Az egész reggelen ma is folytatódott az antiszemita excessusok. Bukarestben éjszakánként tíz-tizenöt fiatalemberből álló csoportok járják be a várost és inzultálják a zsidó járőreket. Az elmúlt éjjel többek között véresre vertek egy fiatalembert, akiről a végén kiderült, hogy nem is zsidó. Az antiszemita verekedők bocsánatkérés közepette engedték utjára a tévedésből elvert áldozatukat.

Galacban a „Garda de fier” zöldingesinek terrorja tetőfokra hágott. A rendőrség őrizetbe vett egy **Hiluc** nevű gárdistát, aki a rendőrök szemeláttára inzultált egy **Gasetovits** nevű zsidót. A gárdistát igazoltatása után szabadlábra helyezték. A vaspárda megakartá rohmozni a Makkabi sportklub helyiségeit, minthogy azonban a zsidó sportemberek ellenállást tanúsítottak, a gárdisták megfutamodtak. Ma, vasárnapra a vaspárda kongresszust hívott össze Galacba, amelyen állítólag **Zelea Codreanu** is részt fog venni. Ebből az alkalomból osztogatták a zsidók ellen uszító röpecédalakat. A galaci zsidó szervezetek vezetői a hatóságokhoz fordultak segítségért.

A beszarabiai **Bálti** városban **Stote**, az állami gimnázium tanára, kidobta órájáról a zsidó hallgatókat s azután Donici antiszemita vezér jelenlétében, akinek semmi kapcsolata sincsen az iskolával, előadást tartott a zsidó veszedelméről.

Az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek vandál pusztítást vittek véghez a báltii

zsidó temetőben. A sírköveket kidöntötték és a sírokat profanizálták. Báltiban rendkívül izgatott a hangulat, mert a LANC nagygyűlést hívott össze

vasárnapra. A báltii zsidó szervezetek táviratilag kérték a belügyminisztériumot és a régenstanácsot a rend biztosítására.

A budapesti ítélőtábla helyben hagyta Erdélyi Béla életfogytiglani fegyházra szóló büntetését

Tévedésből került a hírszolgálatba a bizonyítás kiegészítésének elrendeléséről szóló tudósítás

Budapest, május 17. A Budapesttel való telefonszolgálat tegnapi zavara folytán az összes erdélyi lapokba az a téves híradás került, hogy a budapesti tábla helyt adott dr. Gál Jenő védő azon előterjesztésének, hogy a budapesti tábla felelősségi bizottsága rendelje el Erdélyi Béla bűnperében a bizonyítás kiegészítését. Dr. Gál Jenő védői előterjesztése ellen Varga Jenő főügyész kifogásokat emelt, mire a tábla tanácsa tanácskozássra vonult vissza. Órákon keresztül tartó tanácskozások után a tábla végül is elutasította Gál Jenő védőnek a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványát s tovább folytatta Erdélyi Béla bűnperében a tárgyalást.

Miklós, táblai tanácselnök a felelősségi bizottság ítéletét, mely az első bíróság életfogytiglani fegyházra szóló ítéletét teljes egészében jóváhagyta. A tábla indokolása nagyjában teljesen megfelel a törvényszék indokolásának.

Erdélyi Béla, aki napokon keresztül a legnagyobb reménykedéssel bízott abban, hogy a tábla lényegesen enyhíteni fogja büntetését, illetőleg elrendeli a bizonyítás kiegészítését, az ítéletet teljesen megtörve hallgatta végig s immár nem mutatkozott olyan ellenállhatatlan szeladonnak, mint a tárgyalás alatt.

Dr. Hoffmann Miksa: A házasság a régi hébereknél a Biblia és Talmud alapján. Ara 68 lej az Uj Kelet könyvostályában.

Hirdessen az Uj Keletben



„FLORA”
Konzervek nélkül nincs háziasszony

Az indiai angol kormányzat tárgyalni akar Gandhival!

Tovább folynak az összetűzések az önkéntesek és a rendőrség között. Mégis betörték az önkéntesek a dharsanai állami söraktárba

London, május 17. A bengáliai Howrahban ma újabb összeütközések voltak hinduk és a rendőrség között. A közelharcban 32 rendőr és 53 hindu sebesült meg. A dharsanai söraktárak épületeinek előterében táborozó önkénteseket ma rendőrségi gépkocsikra kényszerítették és elszállították őket Dharsanából. Még nem lehet tudni, hogy letartóztatásban maradtak-e, vagy pedig csak eltávolításuk volt a hatósági intézkedés célja. Naidu asszony sógornőjét, Chattacadyaya asszonyt, aki tegnap a sómonopóliumtörvény megsértése miatt fogságba került, Bombayban a törvényszék hat hónapra börtönrre ítélte. Valabhai Patel és több hindu fogoly még mindig folytatja az éhséssztrájkot. Az indiai liberális párt vezető köreiből az a hír terjedt el, hogy a kormányzat tárgyalni akar Gandhival s ezért közelebről lehetővé teszik az internált vezérnek a Delhibe utazást.

Az afgán-indiai határvidékek helyreáll a nyugalom

London, május 17. A Daily Telegraph peshavari jelentése szerint az afgán-indiai határvidéken és a város környékén kezd helyreállni a nyugalom. A légi flotta támadásai következtében most már a turán-gzai törzs is visszavonulóban van Afganisztán felé és az angol csapatok megkezdték a rendszámlást Maddakbel vidékén is. Az India-ba betört vahir törzs is abbahagyta a támadásokat. Vezérik tuszul ajánlotta fel magát az angoloknak, ami kétségtelen jele annak, hogy a sikertelen akciót nem fogja folytatni. Sholapurban a rögtönítélő bíróság a lázadás tizen-negy vezetője felett ítéletet hozott. Egyik főkolompot tiz, a másikat hét évi szigorított börtönbüntetésre ítélték és ezenkívül súlyos pénzbüntetést is róttak ki rájuk. A többiek mindannyian szintén hosszabb-rövidebb szabadságvesztésbüntetést kaptak. A rendszámlás Sholapurban még folyik, további letartóztatások várhatók. A gyárüzemek felvették a munkát.

A bengáliai Mimending-Howrahban történt összeütközéseknek nyolcvan sebesültje van kórházban. Többek állapota súlyos.

Az indiai kormány megbénítja a sajtószolgálatot

London, május 17. A Daily News bombay-i tudósítója azt jelenti, hogy az indiai kormányzat az utóbbi napokban arra törekedett, hogy a laptudósítók munkáját megbénítsa. Ez a törekvés nagyrészt sikerrel járt.

Nagyobb ismerettséggel bíró urak

kik nyereségnyelvényeknek részletekben való eladásával foglalkozni óhajtanak; közlik címeiket a működési körzet megjelölésével „Biztos megélhetés” jellegére Rudolf Mossehoz Arad.

Új kedvezmény vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére

nyújtott

20 %

kedvezményt szobaárainkból

10 %

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház
Nemzeti Színház
Kamara Színház

eladásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK SZÁLLODA
Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltség.)

A Timeshez érkezett sajtótávirat szerint Dharsanában az állami söraktárba sikerült a nacionalista önkéntesek egy kisebb csoportjának behatolnia és ezek demonstratív célokból a raktárban felhalmozott sőkészletekből néhány kilogrammot magukhoz vettek és távozni akartak. A rendőrök és az önkéntesek

között a telep elhagyása előtt harc fejlődött ki, melynek során a karhatalom bambuszbotjaival alaposan helybenhagyta a sörablókat. A rendőrök karhatalmi gépkocsikon elszállították a rendbontó önkénteseket Dharsanából. Allitóltag tiz súlyosabb sebesülés is történt.

A Graf Zeppelin ma indul el délamerikai útjára

A Do. X. a nyár közepén startol oceáni utra

Friedrichshafen, május 17. A Graf Zeppelin holnap indul a délamerikai utra. A léghajó Sevilleben közbeszó leszállást végez és bevárja a Berlinből utána irányítandó postát, amelyet repülőgépen hétfőn reggel továbbít a Graf Zeppelin után. A léghajón a személynélkül 22 utas startol Délamerikába. A léghajó Rio de Janeiroban leszáll, majd Pernambuco fog két napot tartózkodni és ezután Newyorkba repül. Az utvonall egész hossza meghaladja a 25 ezer kilométert. A Graf Zeppelin 5000 kilogramm ballasztot is visz

magával, hogy szükség esetén kidobhassa, ha magasabbra emelkedésre lesz szükség.

Friedrichshafen, május 17. A Dornier-művek közlik, hogy a Do. X. óriásrepülőgépre 12 új motort szerelnek. Ezek a munkálatok június közepére véget érnek. A repülőgép ezután kisebb helyi utakat tesz, majd európai körpályára indul a partvidék hosszában, mely alkalommal az összes fontos európai kikötők felett átrepül. Az óriásrepülőgép a nyár közepén startol oceáni utra.

Németország leszerelt — Franciaország tovább fegyverkezik

Érdekes statisztika a német hadsereg létszámáról. — Óriási pénzbe kerül a francia hadsereg

Berlin, május 16. A német hadügyminisztérium most készítette el hivatalos kimutatását a német haderő létszámáról és ebből az érdekes írásból a következő adatok tudhatók meg:

A német hadsereg ereje pontosan 100 ezer ember, szemben az 1914-es esztendő 797.716 emberével. A haditengerészet 1914-ben 79.000 emberből állott, most pedig mindössze 14.000 tengerész teljesít szolgálatot. A háború előtti utolsó békeévben, szóval 1914-ben az óriási német hadsereg költségvetése 1 milliárd 327 millió 148 ezer márkát tett ki, 1930-ban pedig mindössze 503 millió márkát. Hasonlóképpen erősen esökkent a haditengerészet költségvetése is, amennyiben az

1914-es 454 millió 420 ezer márkával szemben ezidőszertel 194 millió 334 ezer márkát emészt fel a német hadiflotta.

Nem lesz érdektelen megemlíteni, hogy Franciaországnak az 1929—30. évre megszavazott hadügyi költségvetésével, szóval a létszámmel és által beállított emelkedés egymagában 600 millió márká, tehát ugyanannyi, mint amennyi az egész német hadsereg és tengerészet kiadása. Mindebből látszik, hogy a leszerelés csak papíron létezik, Franciaország még mindig fél legyőzött szomszédjától és egyre fejleszti haderejét, amely korlátlanul nyeli el a milliárdokat és milliárdokat.

Rendkívül izgalmas atmoszférában zajlott le a kolozsvári törvényszéken a Roata-féle bűnügy tárgyalása

Május negyedikén hirdeti ki az ítéletet a törvényszék

Cluj-Kolozsvár, május 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék első székfőjének Decusara tanácsa tegnap reggel kezdte meg a Roata-pör bűnügyi részének tárgyalását. Ismeretes ugyanis, hogy Kolozsvár városa pert indított Roata Vasile mérnök, a villamosművek volt igazgatója ellen hivatalában elkövetett szabálytalanságok címén. Ugyanekkor Roata mérnök is beperelte a várost, félmillió kártérítési keresetet adott be a város ellen, miután szabálytalanul bocsájtották el állásából és ezért elmaradt illetményeit követeli. A polgári pert Roata mérnök nyerte meg, aki a város által az adóhivatalban letétbe helyezett pénzekből nagyobb összegeket vett fel a megítélt kártérítés címén.

A roppant bonyolult per bűnügyi részét tárgyalta tegnap és ma a törvényszék. A város ugyanis sikkasztás, okirathamisítás és hitlen kezelés címén feljelentést tett Roata ellen.

A vádirat szerint Roata mérnök 1924-

ben 200 ezer lejűt vett fel a Villamosműveknek a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbanknál lévő folyószámlájára. Sem az összeg, sem később megtörtént visszafizetés a könyvelésben nem szerepelt. A várost ezzel kamatvesztés érte. A vádirat második pontja 70 ezer lejűről szól, amelyet a vádlott mérnök az akkori árvízkarók helyreállítására kért kölcsön a városi tanácsától. Az összeget a Villamosművek fizette vissza, Roata mérnök azonban nem számolt el vele. Ezenkívül egy 200 ezer lejes tételről szól a vádirat harmadik pontja. Ezt az összeget — a vádirat szerint — Utalea dr. volt polgármester lakásának villanyeszközökkel való felszerelésére fordították.

„Lelkiismeretlen hajsza”

A vádirat felolvasása után Roata mérnök rámutatott a vádak alaptalanságára és azt mondotta, hogy egy, a város által megindított lelkiismeretlen hajsza folytán került a vádlottak pad-

NYERSOLAJ (pacura) tüzelés berendezéseket

gőzkazánok, központi fűtések és minden fajtájú ipari kemencék részére füstmentes elégéssel, a megtakarításra vonatkozó jótállással szabadalmazott kivitelben készítenek:

ADORJAN DEZSŐ okl. gépészmérnök Bucuresti, Bulev. Carol 60 sz.
MARKÓ VILMOS okl. gépészmérnök, Cluj, Strada Nicolae Jorga 11.

BOVRIL

100% legjobb hús folyékony alakban.

Ideális táplálék gyermekek és gyengéldők részére.

A Bovril levesek táplálók. Bovril sandwich vajjal legízletesebb.

Vezérképviselő: AGECO S. A., Bucuresti, Str. Sf. Ionca 9

Kigyó láng

Bucuresti-Bu Steaua Román nagy tűz ütött ki erupció közben marosan áttér rendezésekre is történt, amelyek életét veszítette Az oltási munk

A Kárisen

A rend

Varsó, május 17. Jelenti az oroszok a Kaukázusban szovjet ellen és mindenütt elker nagyob teret n reg egy zászlóalj elfojtására vezér átpartolt a felk birtokba kerített egyetlen vasuti

A palesztin

felhata

A II-ik Int

Berlin, május 17. az Uj Kelet, hogy a cionálé végrehajtó titkárság javasol palesztinai zsidó s eségítéséből kiala „Miflegeth Poale alakulatot. A Mif a második Intern lesztinai munkás uttal megállapító Cion világszövetsé ben, különösen a zsidók munkája te A Poale Cion-liga hatnak Palesztinára. A második Inté érdekes határozatot Internacionálénak akik nem tartoznak szabadon dolgozni tina érdekében. Az hogy a Poale Cion nista kongresszus Agency munkájába egyuttal szimpátiú lesztinai zsidó m iránt. Végül pedig az Internacionálé seltetik Palesztiná ressen a dolgozó ar működésre alkalma a nemzetközi megé A gyűlésen elhat következők:

A pa és u

1. Anélkül, hogy palesztinai cionista öségeiről és e törekvőnek kilátásairól, ar munkásság között t mények, a második hajtó bizottsága azok a zsidó munk ába vándoroltak, ugyanolyan problé

Nem drága, mert jó a HÖFER gyermek hintőpor

kerestetik sürgősen megvételre. Cím a kiadóban

A második Moreni!

Kigyulladt és hatalmas erupciókkal kísért lángtengerben áll Románia legnagyobb teljesítőképesű szondája

Két munkás életét veszítette az oltásnál. A kár máris óriási

Bucaresti-Bukarest, május 17. A Steaua Româna rungui telepén tegnap nagy tűz ütött ki. A 31. számú szonda erupció közben kigyulladt és a tűz hamarosan átterjedt a közelben lévő berendezésekre is. Számos robbanás történt, amelyeknek során két munkás életét veszítette. A kár eddig 15 millió. Az oltási munkálatok a peroleumvidék

egész tüzoltóságának részvételével folynak.

A Runguban (Prahova) kigyulladt szonda az ország legnagyobb teljesítőképesű szondája, amely naponként 150 vagon nyersolajat termelt. A kigyulladt szonda óriási tüzoszloppal ég. Több mint ezer munkás dolgozik a veszedelem lokalizálásán. Borzasztó füst

akadályozza az oltási munkálatokat. A tűz Scorteni községet is fenyegeti. A munkások egész éjjel gátakat építettek, hogy a nyersolaj továbbfolyását megakadályozzák. Az égő olaj grandiózus látványt nyújt, amely még félelmetesebb, mint Moreniben. A kár már eddig is óriási és óráról-órára nő.

A Kaukázusban a lakosság fegyveresen fellázadt a szovjeturalom ellen

A rendcsináló szovjetsapatok a felkelőkhöz pártoltak. Menekülnek a szovjetbiztonsági erők

Tarsó, május 17. A Kurjer Warszawski jelentéssel az orosz-perzsa határról, hogy a Kaukázusban a lakosság fellázadt a szovjet ellen és a szovjethivatalnokokat mindenütt elkergette. A zendülők egyre nagyobb teret nyernek. A vörös hadsereg egy zászlóaljja, amelyet a lázadás elfojtására vezényeltek a Kaukázusba, átpártolt a felkelőkhöz. A zendülők birtokba kerítették a Perzsiába vezető egyetlen vasúti vonalat, páncélos gép-

koesikat és bombavető repülőgépet zsákmányoltak. Az orosz határvidéken napok óta hallják az ágyudörgést. Perzsiá határvidékét menekülő szovjetbiztonsági erők árasztják el. Eddig több mint nyolcszáz család lépte át a perzsa határt. A perzsa kormány csapatokat küld a határvidékre, mert nem tartja kívánatosnak az oroszok további beözönlését. Oroszország és Perzsiá között a vasúti forgalom teljesen szünetel.

Ujabb jelentések szerint a georgiai felkelők sikeresen folytatják az előnyomulást és megtalálták az összeköttetést a többi lázadó törzsekkel. Teheránban a kaukázusi helyzetet az oroszok részére rendkívül komolyan tartják. A lázadók vezetése Kali Aga kezében összpontosult, aki egész Kaukázusban nagy népszerűségnek örvend. A harc példátlan hevességgel tovább folyik.

A palesztinai és galutbéli zsidó munkások helyzete a II-ik Internacionálé tükrében

A második Internacionálé felhatalmazta zsidó tagjait, hogy szabadon dolgozhassanak Palesztináért

A II-ik Internacionáléhoz tartozó zsidó munkások részt vehetnek a „Dolgozó Palesztina” érdekében alakult ligákban

A „Dolgozó Palesztina” ligájának berlini nagygyűlése

Berlin, május 17. Röviden jelentette az Uj Kelet, hogy a második Internacionálé végrehajtó bizottságának ülésén a titkárság javaslatára elismerték a két palesztinai zsidó szocialista frakció egyesítéséből kialakult munkáspártot, a „Miflegeth Poale Erec Jiszrael” munkáspártot. A Miflegeth egyik szekcióját a második Internacionálénak és a palesztinai munkásságot képviseli. Együttáll megállapították, hogy a Poale Cion világszövetsége bizonyos tekintetben, különösen a Palesztinán kívül élő zsidók munkája tekintetében, független. A Poale Cion-ligák szabadon dolgozhatnak Palesztina érdekében.

A második Internacionálé még egy érdekes határozatot hozott. Eszerint az Internacionálénak zsidó tagjai azok is, akik nem tartoznak a Poale Cionhoz, szabadon dolgozhatnak a dolgozó Palesztina érdekében. Azonkívül megengedték, hogy a Poale Cion résztvevessen a cionista kongresszusokon és a Jewish Agency munkájában. Az Internacionálé egyúttal szimpátiáját fejezte ki a palesztinai zsidó munkásság működése iránt. Végül pedig hangsúlyozták, hogy az Internacionálé teljes bizalommal viseltetik Palesztina zsidó munkássága iránt és a munkásságra bízzák, hogy kezesen a dolgozó arab néppel az együttműködésre alkalmas platformot építsenek a nemzetközi megértés szellemében. A gyűlésen elhangzott határozatok a következők:

A palesztinai munkásság és a II-ik Internacionálé

1. Anélkül, hogy ítéletet alkotnánk a palesztinai cionista törekvéseknek jelenlegéről és e törekvések megvalósulásának kilátásairól, amelyről a szocialista munkásság között megoszlottak a vélemények, a második Internacionálé végrehajtó bizottsága megállapítja, hogy azok a zsidó munkások, akik Palesztinába vándoroltak, az osztályharcnak ugyanolyan problémái előtt állanak,

mint minden más ország munkássága, ennél fogva ugyanarra a szolidaritásra tarthatnak igényt, mint a nemzetközi proletariátus minden más rétege. A második Internacionálé végrehajtó bizottsága megelégedéssel vette tudomásul, hogy a palesztinai munkáspárt, amely a második Internacionáléhoz csatlakozott, minden megnyilatkozásában hangsúlyozza az arab munkásokkal való közös osztályérdeket.

2. A második Internacionálé bizottsága tudomásul veszi, hogy palesztinai szekcióját úgy a Cionista Világszervezetet, valamint a Jewish Agencyt, amennyiben ezek a szervek közjogi hatáskörök fölött rendelkeznek, felhasználhatják érdekeik képviseletére. Elvárja azonban Palesztina szekciójától, hogy ezekben az intézményekben élesen és hajthatatlanul fog harcolni a nemzetközi zsidó és nemzsidó kapitalizmus ellen. A Cionista Világszervezet és a Jewish Agency nemzeti keretek között működő intézmények. A második Internacionálé ebben való részvétele tehát nem jöhet tekintetbe. Ha azonban ama pártok zsidó tagjai, amelyek a második Internacionálénak vannak, a palesztinai munkásság érdekében e komplikált intézmények munkájában részt vesznek, akkor annak a pártoknak tróznak felelősséggel, amely őket e nemzeti intézményekbe delegálta.

3. A második Internacionálé végrehajtó-bizottsága általánosságban ellene van olyan szervezetek és ligák megalakulásának, amelyek tulmennek a második Internacionálé keretein. Az Internacionálé végrehajtó-bizottsága palesztinai szekciójára bízta, annak megállapítását hogy a palesztinai munkásságnak célszerű-e Palesztina érdekében alakult ligába belépniük. A második Internacionálé végrehajtó-bizottsága ugyanakkor tudomásul veszi a Poale Cion szövetség bejelentését, hogy ezeknek a ligáknak a tagjai továbbra is csak zsidók lehetnek.

4. A második Internacionálé végrehajtó-bizottsága nem tartja célszerűnek a politikai külön problémáknak nemzetközi kongresszuson való taglalását, mindazonáltal tudomásul veszi, hogy a Dolgozó Palesztina világgkongresszusa nem lesz nemzetközi jellegű, hanem egy zsidó népi keretek között működő rendezvény. A gyűléshez nem kap hivatalosan meghívót sem a második Internacionálé mint olyan, sem pedig valamelyik szekcióját, egyedül a második szekció fog kapni meghívót.

A „Dolgozó Palesztina” berlini kongresszusa

Berlin, május 16. A Dolgozó Palesztina ligája május 13-án a zsidó hitközség nagytermében nagygyűlést tartott, amelyben főképp a Palesztinai-kérdésnek a nemzetközi szocialista politikához való kapcsolataival foglalkoztak.

A nagygyűlést dr. Mendelsohn nyitotta meg, aki rámutatott a ligának a Palesztinaiért dolgozók szempontjából fontos hivatására.

M. Jahrbium (Páris) volt az első szó. Ismertette a zsidó szociálisták munkásságát.

A szocialista világ és cionizmus

Még nem értünk célt, de már elég jelentős sikereink voltak — mondotta. Nekünk nem célunk a nemzeti felszabadulás frázisait puffogatni, nekünk konkrét tartalmat kell adni a felszabadulás gondolatának. Nehéz volt nekünk, zsidó munkásoknak megértetni magunkat a szocialista világgal, és maga Jaurès, ez a tisztán látó koponya sem tudott bennünket teljesen megértetni. Lassan azonban tért hódítottak eszméink és a szocialista világ erős erkölcsi támogatást várhat tőlünk, természetesen mi többet kell, hogy kapjunk tőlük. A háború során bekapcsoltuk a mi ügyünket az Internacionáléba és a stokholmi manifesztumban elismerték a

SCHÜCK
Orthodox 'iu Internátus
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 33.

A jövő tanévre kibővített arányokban nyílik meg.
Az összes elemi és középiskolák közelében.
Szeretetteljes gondosság!
Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet!
Naponta ötszöri bő étkezés!
Múltányos díjak! Külön számla nincs!
Folyó tanévben félbentlakók még elfogadhatnak

zsidó dolgozók követeléseit. A háború után további haladást értünk el, megszerveztük a dolgozó Palesztina szociálista komitétját, amely összetételénél fogva nagy morális súlyt jelent. Már szinte sikerült teljes ideológiánkat az Internacionálé programjává tenni, de még nagy ellenáramlatokkal kell küzdenünk. Főleg a zsidó elemek vannak ellenünk, a harc azonban tovább folyik, úgy véljük, hogy sikerülni fog ellenségeinket haladásunk útjából teljesen eltávolítani. A haladás útja pedig az, ha Palesztinában fokozzuk teljesítményeinket és a szociálista világban folytatjuk felvilágosító munkánkat. Célunkat el fogjuk érni, ügyünket teljesen összekapcsoljuk az Internacionáléval, mert hiszünk a progresszív eszmékben és a demokráta szociálistában.

Kaplansky nagy beszéde a zsidó munkások problémáiról

S. Kaplansky: A Második Internacionálé végrehajtó-bizottsága a Poale Cion világszövetségének szabadkezelt adott a Ligák megteremtése és a bennük való közreműködés tekintetében. Mi zsidó szociálisták az augusztusi események utóhatása alatt állunk. Az utóbbi idők legfontosabb eseménye a Palesztinába küldött angol vizsgáló-bizottság jelentésének közzététele. A támadó front most már a politikai területekről a gazdasági területre ment át. Ugy állították be a zsidó bevándorlást és letelepedést, mint valami gazdasági processzust, nevezetesen, mintha mi ki akarnánk turni a régi telepeket. Csodálatos az a logika, amivel a jelentés a krízist megindokolja. Azt mondja a jelentés, hogy a válságot a túl nagy bevándorlás idézte elő, holott a krízis éveiben a palesztinai közigazgatás sohasem jelentette, hogy a krízis arabokat érinti. Sőt maga az arab exekutive sem tett ilyen kijelentéseket. A bizottság tehát nem tette objektív vizsgálat tárgyává a dolgokat, mielőtt következtetéseit levonta volna. A krízis idejében az arab kivándorlás nem emelkedett, sőt 1928-ban az arabok jóval kisebb számban vándoroltak ki mint azelőtt. Ugy beszélnek a föld-kérdésről, mintha mi idéztük volna elő az arab fellahok elszegényedését, holott nyilvánvaló, hogy az arab effendik zsákmányolják ki ezeket az arab proletárokat. Az ország területének csak fele van megművelve, az ország tehát nem tekintethető benépesültnek. Nem a zsidó földvásárlást kell megszorítani, hanem jó agrárreformot kell megteremteni. Tiltakozunk Kelet- és Nyugatpalesztina elkülönítése ellen és követeljük, hogy az egész mandatárius terület álljon a dolgozók rendelkezésére. Palesztinában nem állhatunk háttal a Keletnek, hanem arccal nézünk feléje.

A megértés három feltétele

Ha harcolunk is, azért mégis keressünk kell a megértés lehetőségeit. A megértésnek pedig három főfeltétele van:

1. A mandátum feltétel nélküli elismerése az arab vezetők részéről is.

2. A két nemzet abszolút egyenlőségének elismerése az országban mindkét részből, tehát a mi részünkről is. Vagyis le kell mondanunk a többségi helyzet kizsákmányoló lehetőségeiről, akárhogy álljanak a dolgok most, vagy a jövőben.

3. Gyökeres megváltozást követeljük a kormányzatnak, új embereket akarunk látni az ügyek élén, új kormányzati metódusokat és követeljük a két-értelműségek politikájának pusztulását. Az Internacionálé szolidáris és rokonszenvez velünk, csak ellenfeleink, a szociálista pártok zsidó tagjai dolgoznak még ellenünk. Egy sktót elvtársunk nagyon helyesen jegyezte meg, hogy csodálkozik azon, amikor ezek az emberek, akik eddig különböző országok képviselőjeként mutatkoztak, egyszerre csak zsidóknak látszanak. Nem lehet dolgozni a kettős hozzátartozandóság rendszerével. A palesztinai munka erejében és sikerében továbbra is bízunk és csak az ottani teljesítmények mutatják a zsidó dolgozók igazi formáját. Ha Palesztinában szociálista munkát végzünk, akkor el fog ismerni bennünket az egész szociálista világ.

A beszédek nagy tetszéssel fogadtak.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánászi zsidóság napilapja.
 Szerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Millo 6.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

— **MA DÉLUTÁN NÉGYORAS VIZZÁRLAT LESZ KOLÓZSVÁRON.** A vízművek igazgatósága közli: Vasárnap délután 1 és 5 óra között általános vizzárlat lesz Kolozsváron, a fővezeték végrehajtandó fontos javítási munkálatai miatt. Kérjük a lakosságot, hogy erre az időre mindenki lássa el magát a szükséges vízmennyiséggel.

— **A kolozsvári Zsidó Négyelet folyó hó 18-án, vasárnap délután 4 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara disztermben tartja évi rendes közgyűlést a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. Tikkari jelentés. Számvizsgálóbizottság jelentése. Régi tisztikar felmentvényének megadása. Új tisztikar megválasztása. Esetleges indítványok. Mivel meghívók nem bocsájtának ki, a Négyelet ezután hívja meg minden egyes tagját és az egyesület munkája iránt érdeklődő emberbarátokat.**

— **Jiddis operette-társulat Erdélyben.** A közeli hetekben Erdély városában jiddis társulat fog vendégszerepelni A. Teffner, a jiddis világban előnyösen ismert énekeskomikus vezetésével. A társulat főerőssége Szidi Thall, a fiatal szubrett, akit Maly Pikonnal egyenrangúnak tartanak és aki Bukarestben és a regát nagyobb városokban szokatlan sikert aratott. A társulat programjában a legjobb jiddis operettek szerepelnek, közöttük a Maly Pikon számára írott „Das Chasendl” című darab, a „Bar micve” és a „Rebele” című. Ezeket az operetteket Bukarestben, Jasiban, Kisenevben és Csernovitzban óriási siker mellett adták. A társulat Kolozsváron kezdi vendégjátékát.

— **Loucheur a berlini páneurópai kongresszusra utazott.** Párisból jelentik: Loucheur a páneurópai kongresszus ülésére Berlinbe utazott. Az értekezlet ülésezésének befejeztével Loucheur közép-európai utat tesz és ennek során ellátogat Prágába, Bécsbe, Budapestre, Bukarestbe és Belgrádba. Loucheur közép-európai útja során meg fogja tárgyalni az érdekelte kormányokkal a párisi egyezmények végrehajtási módzatait.

Hosszu használatban minden gép és szerkezet romlik és kopik. Az emberi szervezet is elhasználódik az évek folyamán. Frissítse fel az elhasznált szöveget és életanyagokat Ovomaltine rendszeres használatával.

— **A bécsi ügyészség elrendelte Maria Orska holttestének felboncolását.** Bécsből jelentik: Az ügyészség elrendelte Maria Orska holttestének felboncolását. Orskát a hietzingi temetőben édesanyja sírjába fogják temetni, mert az öngyilkos színésznőnek ez volt a kívánása. A veronareceptet kiállító orvos ellen a hatóságok megindítják az eljárást. A lapok szerint tekintélyes, ismert orvos állította ki Orskának a receptet.

Gépirásban jártas kezdő tisztviselőnek kerestetik. Ajánlatokat „Sürgös” jellegre a kiadóba.

— **Egy erdélyi zongoraművész nő karrierje.** A budapesti sajtó melegen ir Herskovits Augusztia petrosényi származású zongoraművésznőről, aki fiatal kora dacára, beérkezett a nagy művészek sorába. Az elmúlt heti rádiókonzertjéről a kritika szokatlan lelkesedéssel számol be, ami annál is inkább figyelmet érdemel, miután a zsidó zongoraművésznőt csak most ismerték meg a magyar fővárosban.

— **Az új szesz törvény** Abelesz Henrik és dr. Haiman Leó szakszerű magyar fordításában megrendelhető Abelesz Henriknél, Bucuresti, Str. Sf. Apostoli 72, 150 lejnek előzetes beküldése ellenében. Annak szétküldését a hivatalos lapban való megjelenést követő napon eszközlik a fordítók.

— **Özv. Kopolovits Ignác** nagymérvű idegbajával jelenleg teljesen munkaképtelen. Kéri a nemesszívű embereket, hogy adományokkal tegyék lehetővé, hogy legalább gyógyszerét megcsináltassa. Adományokat Galamb-utca 17. szám alá kér.

— **Konkordátum jött létre a Vatikán és Anglia között.** Londonból jelentik: Anglia és a Vatikán között létrejött konkordátumot ma nyilvánosságra hozzák. A konkordátum keretében rendezésre kerülnek a máltai egyházi kérdések is.

Briand európai konföderációs javaslatában nyoma sincs a Páneurópai elképzelésnek

Egy új népszövetségi szerv kreálására zsugorodik össze Briand európai együttműködési tervezete

A tervezet 16 oldalas és 3 részből áll. — Curtins és Briand tárgyalásai

London, május 17. A Daily Herald kivonatban közli beavatott helyről származó információk alapján Briand tervezetét s megemlíti, hogy a francia külügyminiszter a jövő év folyamára reméli a tervezetben foglaltak realizálását. Eszerint megalakulna egy, a Népszövetség szervezetehez hasonló intézmény, amelynek az európai tagállamokból alakított közgyűlése, tanácsa és főtthkarsága lenne. Elnökét évenként választanák. A tervezet hangsúlyozza, hogy a szerv nem fogja érinteni a tagállamok szuverenitását és egyetlen tengerentúli hatalmi csoport ellen sem irányul.

A párisi sajtó is foglalkozik a Briand tervezettel. A Petit Parisien megemlíti, hogy az emlékirat 16 oldalas és három részből áll. Kéri a kormányokat, hogy a részletesen kifejtett elgondolásra vonatkozólag június közepéig adják meg

válaszaikat. A Matin szerint a szervezet székhelye Genfben lesz, a Népszövetség keretébe tartozik, de attól független szerv állandó főtthkarsággal és politikai bizottsággal. Briand sulyt helyez arra, hogy a kis államok szuverenitása érintetlenül fennálljon s minden gazdasági problémánál megelőzőleg politikai bizottság fogja átvizsgálni a gazdasági együttműködés előfeltételeit. A lapok általában kiemelik, hogy a tervezetnek történelmi fontossága van a béke és együttműködés megszilárdítása szempontjából.

Genf, május 17. Curtins elutazása előtt ma még érintkezést keresett Brianddal és vele hosszasan tárgyalt. Ezután Albert Thomast, a nemzetközi munkaügyi hivatal igazgatóját kereste fel. A német külügyminiszter a pályaudvaron a sajtó munkatársainak adott nyilatkozatában azt a reményét han-

golta, hogy a népszövetségi szellem hova-tovább mindjobban erőre kap és talán már nemsokára sikerülni fog létrehozni az európai államok békés együttműködését. Curtius Hessen-Nassauba, Badenhardba utazik és hétfőn érkezik Berlinbe.

A bukaresti követ átadta a sajtónak Briand memorandumát

Páris, május 17. Franciaország követei ezideig 27 állam fővárosában adták át Briand konföderációs emlékiratát az illetékes kormányoknak. Hogy mely államoknak adták át az emlékiratot, arról nem jött még tudósítás. Poux bukaresti francia követ ma reggel magához kérte a lapok tudósítóit, akiknek átadta Briand emlékiratának tartalmát és egyben expozét tartott az emlékiratról.

— **ELMARAD A HAGGIBBOR MAROSUJVÁRI MÉRKŐZÉSE.** A Haggibbor vezetősége ezután értesíti a futbalcsapat tagjait, hogy a rossz időjárás miatt a marosújvári mérkőzést a jövő vasárnapra halasztották el.

— **Fiatall magyar arisztokraták farmokot létesítenek Dél-Afrikában.** Budapestről jelentik: Gróf Szechenyi Rezső, ismert afrikai vadász tegnap érkezett vissza Budapestre. Az újságíróknak elmondotta, hogy az angol kormánytól nagykiterjedésű földterületeket vásárolt Dél-Rodeziában, ahol farmot létesít. Az érdekes tervet előreláthatóan több fiatal magyar arisztokrata fogja követni.

— **A prágai hatóságok elejtik a vádat Dvorzak törzserős ellen?** Prágából jelentik: Politikai körökben származó magánjelentések szerint a hatóságok elejtik elejtik a vádat Dvorzak törzserős és Peták örnagy ellen s meg fogják szüntetni az eljárást, mert az ügyben Udrzall miniszterelnök, Bradács földművelési miniszter és az agrárpárt több vezetőpolitikusa is állítólag kompromittálva van.

— **Aranyeres bajknál, beldugulás, repedés, kelés, gyakori vizezési inger, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és szédülési roham** eseteiben a természetes „**Ferenc József**” keserűviz használata mindig kellemes megkönnyebbülést, sőt gyakran teljes gyógyulást eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe hatású **Ferenc József** vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárnyi mennyiségben rendelik. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Rendőri ellenőrzés alatt működik a francia posta.** Párisból jelentik: A központi postaiügyi igazgatás hivatalai folyósin, továbbá a főpostán és a táviróosztályban egyenruhás és polgári ruhás rendőrök teljesítettek rendfentartó szolgálatot. Ma a tisztviselők nem sztrájkoltak.

— **Körülzárta a jég a német északsarki expedíció hajóját.** Berlinből jelentik: Reykjavíkból jelentik, hogy a német Grönland-expedíció legutóbb leadott rádiogramja szerint hajójukat, a Gustav Holm-ot a grönlandi partvidék előtt teljesen körülzárta a jég, úgy hogy az előbbrejutás vízi járművei teljesen kilátástalan. Az expedíció egy része szántalpakon igyekszik elérni Grönlandot.

Már csak 2 nap van május 20-ig
 az „ALBINA BANC” által garantált zsidó **Körház sorsjegyek** húzásának napjái! Nemcsak a nyere-
 menyeket, hanem a húzás napját is garantálja az „ALBINA”
 100 leierért **2.700.000 lei**, közöttje az **1.000.000**
leies főnyereményre lehet nyeresi esélye!
e habozzék, vegye meg sorsjegyét
 Sorsjegy kapható: fodrász termekben, tözsdékben és minden nyit-
 üzletben, piaci árusoknál, a Szechenyi-féldi töltésben, valamint a
Központi sorsjegyirodánál Piata Unirii 20, ahonnan vidéki ren-
 delések utánvétellel is eszközölhetnek.

A húzás eredménye napilapokban közhírré lesz téve és külön nyeresiménylista is lesz kiadva.

— **A Janesekiang-folyón a kalózok hatalmukba kerítették egy utashajót.** Londonból jelentik: Sanghaini jelentés szerint a Janesekiang-folyón a kalózok hatalmukba kerítették három utasszállító hajót. A tengeri rablók számos utast megöltek és mindenkit kifosztottak.

— **Hétfőn veszi kezdetét az Ausztrália-Németország közötti telefonforgalom.** Berlinből jelentik: Melbourne és Sydney, másfelől az összes német távbeszélő központok között a rádiótelefonforgalmat hétfőn nyitják meg a közönség számára. Háromperces beszélgetés díja 147, minden további percé 49 márká.

— **Párisba érkeztek a világháboruban elesett amerikai katonák hozzátartozói.** Párisból jelentik: A világháboruban elesett amerikai katonák hozzátartozóinak első csoportja az esti gyorsvonattal megérkezett a francia fővárosba, ahol fogadtatást rendeztek tiszteletükre.

— **Komoly árvízveszedelem fenyegeti Bécsét.** Bécsből jelentik: A Duna víz-állása állandóan emelkedik. Az északnyugati vasúti hídfőnél kilépett medréről és árterületét teljesen elárasztotta. Komoly árvízveszedély fenyegeti az osztrák fővárost.

— **Texasban meggyilkoltak és elégettek egy négert.** Londonból jelentik: Newyorkból jelentik, hogy a texasi Shermanben tegnap a tömeg meglincselte egy négert. Majd revolverek kerültek elő s a félhalottat rostává lötték, autóbába dobták és a város egyik fútéján elégették.

ZSIDO KÖZÉLET

— **A héber klub gyűlése.** Vasárnap, folyó hó 18-án este 9 órakor a Zs. N. Sz. helyiségében a héber klub rendes gyűlést tart. A gyűlés keretében Klein Eljáhu tanár ur és Schwarz Ernő fognak előadást tartani. Kérjük a tagok pontos megjelenését. Vendégeket szívesen látunk.

— **A bethleni WIZO kulturdelutánjának keretében folyó hó 18-án, vasárnap délután Braun Sándorné (Gheria) fog előadást tartani.**

— **A WIZO május 20-iki, kedd délutáni teadélutánján dr. Otto Abeles fog a Newyork különtermében előadást tartani. A háziasszonyi tisztséget Rózsá Morné, dr. Goldner Mihályné, dr. Jakobi Emilné és Bosan Gézané urhölgyek látják el.**

— **A „Mizrahi” ismeretterjesztő előadássorozata.** A kolozsvári „Mizrahi” helyiesopornak a Mizrahi ifjúság szervezeteke ekutíveivel karöltve megtartott legutóbbi értekezletén nyári munkaszemeszter tartalmára zsidó irodalom, történelem, halacha és agada témaköréből merített előadássorozat megrendezését határozta el. A első ilyenszerű előadást folyó hó 18-án vasárnap délután 5 órai kezdettel Zs. N. Sz. Str. Baron L. Pop 10. szám alatti hivatalos helyiségében tartják meg, amelyen Klein Eljáhu tanár Rabi Akibáról, kortársairól és az akkor szabadságmozgalmakról, Klein János miás pedig „Halacha und Mizrahi” megung” címmel tartanak értekezést. Az előadások iránt érdekes témájukat fogva nagy érdeklődés nyilvánul meg. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— **Az R 100 két héten belül startol** kanadai utra. Londonból jelentik: Liverpoolban ma hajóra szállott az R 100 óriásléghajó 12 mechanikusa, akik elutaznak Montrealba, hogy a légi kitérőt nemrég elkészült horgonyzótorony megvizsgálják és a léghajó montresz állását előkészítsék. Az R 100 két héten belül startol a kanadai utra. A óceáni utat három napra tervezik és léghajó két hétig marad Kanadában majd visszatér Angliába.

HOTEL „UNIVERSAL”
 Bucuresti, I. Gabroveni 12 (str. Lipsyani mellett)
 Központi fekvés — Kereskedelmi központ — Telefon — Gőzfűtés — Lift
 Fürdő — Villanyvilágítás — Étterem — Kávéház — Hűdég és meleg víz
 minden szobában.
Szoba árak fűtéssel együtt **120 leitől kezdve**

Vasárnap, 1930 május 18.
A vasárnap
 Vasárnap ére Romániában. E Kolozsváron szebeni HTV-mérkőzés vezet laevici bírót meg, hogy a eldöntetlen mé játszott a Bra jelent meg az a szebeni csapa tesnek.
Temesváron aradi bajnok A ságu mérkőzés az elődöntőbe fogja vezetni.
Brailában a brailai kerület Unirea-val játs-est) lesz.
Csernovitzban meccset a kiser a Mihail Viteaz Costel Radulescu.
A Haggibbor után fél 5 órai sportünnepséget lisabb zsidó spor bor. A reformát mében fog ezútt bemutatkozni a osztálya és box bor tornászai d osztályi elnök v hónap alatt nag és nemesak szá fogva is a legel boxolókat a nag amatörténer ta bol rövidesen el alakulni. A to között a vivogá vást fog bemuta szolgáltatva, ho den sportgiban fejt ki. A tereml gandacélra való
A dési 81. ményekke mü
 Dej, május 17. (jától). Tudvaleve magasarangu sp kezdeményezésér kebelében egy melynek tényl 10-én történt ün több, mint négy vel. A katonacu beli CSB-vel ját az ország mindt egymáshoz nem s tekerejét és a má állította ki az új 7:2 (3:2) arányu vedett. A máso OSB-vel játszott melynek eredm volt. A mult hét látogatta meg ot pat. A meces ero öngöl révén, ami revánsmépézes 10-iki ünnepélyes mely ugyancsak dött 3:3). A kör véve, hogy a kato játékmóduossal h ez instruktív és tetbe véve, valós hogy a vasárnap zés a 81-esek győz (0:0) eredménnyel Izidor rugta, aki játékosá volt. A jának összeállítás Feldmann—Struh vács—Klein, R kas—Bledea. A k örnagy kezében v ember és nála biz egyesület sorsa. főhadnagy és R szintén kitünő sp digi működésükbe AC-ot hírnévre f

„OLL”
 GUM. T

SPORT

A vasárnapi sport-program

Vasárnap érdekes mérkőzések lesznek Romániában. Eszedig:

Kolozsváron az Universitatea a nagy-szebeni HTV-t kapta ellenfelének, a mérkőzés vezetésére a temesvári Nicolae-vici bírót küldték ki. Itt említjük meg, hogy a HTV a múlt vasárnapi eldöntetlen mérkőzés után hétfőn nem játszott a Brasoviával, mivel ez nem jelent meg az újabb mérkőzésre és így a szebeni csapatot nyilvánították győztesnek.

Temesváron a TMTE ellenfele az aradi bajnok AAC lesz. A nagyfontosságú mérkőzést, melynek győztese már az elődöntőbe kerül, Morar Teofil dr. fogja vezetni.

Brailában a bukaresti Juventus a brailai kerület bajnokával, a Dacia Unirea-val játszik. Bíró Ionescu (Ploesti) lesz.

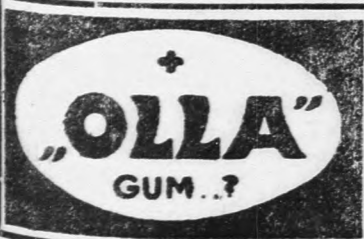
Csernovitzban a Dragos Voda első meccsét a kisenevi kerület bajnokával, a Mihail Viteazu-val játsza, a bukaresti Costel Radulescu bíraskodása mellett.

A Haggibbor sportünnepélye. Ma délután fél 5 órai kezdettel nagyszabású sportünnepélyt rendez Erdély legagilisabb zsidó sportegyesülete: a Haggibbor. A református gimnázium tornatermében fog ezuttal a nagyközönség előtt bemutatkozni az egyesület torna-szakosztálya és boxológárdája. A Haggibbor tornászai dr. Schwartz Lajos szakosztályi elnök vezetésével rövid néhány hónap alatt nagyszerű fejlődést értek el és nemcsak számuknál, de tudásuknál fogva is a legelső közt tartoznak. A boxolókat a nagyszerű Gyémánt Sándor amatőrtréner tanítja és a kitünő anyagból rövidesen elsőrangú gárda fog kialakulni. A torna és boxolóságok között a vívógárda iskola- és asszisztívást fog bemutatni, ezzel is bizonygatólag szolgálta, hogy a Haggibbor minden sportágban élénk tevékenységet fejt ki. A terebe való belépés a propagandacélra való tekintettel díjtalan.

A dési 81. AC. szép eredményekkel kezdte meg működését

Dej, május 17. (Az Uj Kelet tudósítójától). Tudvalevő, hogy Désen, néhány magasrangú sportkedvelő katonatiszt kezdeményezésére a 81-es gyalogezred kebelében egy atlétikai club alakult, melynek tényleges felavatása e hó 10-én történt ünnepélyes keretek között több, mint négyezer ember részvételével. A katonacub első meccsét a helybeli CSB-vel játszotta, mely lebecsülte az ország minden részéből rekrutált és egymáshoz nem szokott 81-es bakák játékerejét és a másodrendű garnitúráját állította ki az új rivális ellen, melytől 7:2 (3:2) arányú csufos vereséget szenvedett. A második meccset szintén a CSB-vel játszotta a 81-es regiment, melynek eredménye 3:2 a CSB javára volt. A mult hét vasárnapján a Spártát látogatta meg otthonában a katonacub. A meccs eredménye 3:3 volt, egy öngól révén, amit a bakák véstek. A revánsmérkőzés Désen volt — a május 20-iki ünnepélyes avatás alkalmával, mely ugyancsak eldöntetlenül végződött 3:3). A körülményeket tekintetbe véve, hogy a katonák egymástól idegen játékmóddal bírnak és a hétközi nehézségeket és tréninghiányt tekintetbe véve, valóságos sikernek számít, hogy a vasárnapi CSB—81-AC mérkőzés a 81-esek győzelmével végződött, 1:0 (0:0) eredménnyel. A győztes gólt Klein Izidor rugta, aki a mezőny legagilisabb játékosa volt. A 81-AC első garnitúrájának összeállítása a következő: Binder, Feldmann—Struhl, Stan—Stier—Kovács—Klein, Rothenber—Fried—Farkas—Bledea. A klub intézősége Dörne örnagy kezében van, aki kitünő sportember és nála biztosítva van a katonacub egyesület sorsa, segítőitársai Neamtu főhadnagy és Rakolta hadnagy, akik szintén kitünő sportszakértők, akik eddigi működésükből következtetve a 81-AC-ot hírnévre fogják emelni.

Klein Dávid



A márká amelyben sohasem csalhatok. Olla bebizonyíthatólag a legmegbízhatóbb. Mindenütt kapható. Valódi csak ha az „Olla” név látható!

KÖZGAZDASÁG

A biztosító társaságok ellenőrzéséről szóló javaslat meg fogja akadályozni a zugbiztosítók működését

Mirto kereskedelemügyi miniszter expozéja a sajtónak a javaslat főbb paragrafusairól. Tíz tagból fog állni az ellenőrző hivatal, akik közül három személyt a biztosító társaságok választanak meg

(Bucuresti-Bukarest, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától). Mirto kereskedelem- és iparügyi miniszter tegnap magához kérte a sajtó képviselőit, akik előtt kifejtette a biztosítóintézetek ellenőrzéséről szóló törvényjavaslat alapelveit. Rámutatott arra, hogy e törvény megalkotását az ország előkelő biztosítóintézeti vezetői a legjobban.

— A mi törvényjavaslatunkban — mondotta — nincs olyan törvény, amely a biztosítóintézetek létesítését és működését ellenőrizné. Emiatt, noha a biztosítók kalkulációs bázisa teljes garanciát nyújt a biztosítottaknak, mégis különösen az utóbbi időben egy egész halom vállalat, amelyek különböző kölcsönös biztosítási operációkat üznek házasság, vagy halál esetére, beszűntette fizetéseit s nem egynek ügye bűnügyi utra terelődött. Ezért volt szükség e törvényre, amelyhez hasonló törvényeket találunk Ausztriában, Svájcban, Németországban, Franciaországban, Olaszországban, Lengyelországban, Bulgáriában és más államokban.

— A törvény egy hivatalt szervez, amely a kereskedelmi és iparügyi minisztériumhoz lesz csatolva. A hivatalnak tíz tagja lesz, akik közül háromat a biztosító társaságok választanak meg, a

többiek pedig technikai képzettséggel rendelkező szakemberek lesznek: matematikusok és közgazdászok.

— E hivatal hatáskörébe fog tartozni az ellenőrzés minden neme, kezdve a társulatok megalakulásától annak működéséig s főképen annak ellenőrzése, hogy az egyes biztosítóintézetek által végrehajtott operációk a kalkulációs bázis alapján megadják a szükséges biztosítékot.

— A hivatal ellenőrzést fog gyakorolni a mérleg alkotására is és annak a számnak a megállapítására, amely az úgynevezett matematikai tartalékokat jelenti. Azonkívül gondoskodni fog arról, hogy ez a matematikai tartalék mobilizálható legyen, hogy ily módon tökéletes garanciája legyen annak, hogy az egyes vállalatok nyomban teljesíthetik a kifizetéseket a károsult biztosítottaknak.

Végül foglalkozik a törvényjavaslat a külföldi biztosító társaságok helyzetével, amelyek Romániában kívánnak működni. Ezekről a külföldi biztosító vállalatoktól nagyobb garanciát fog megkövetelni a törvény, ami természetesen is, mert ez intézetek esetében a matematikai tartalék külföldön van elhelyezve.

Világagrárkonferencia az agrárválság leküzdésére

A világ összes szakértői az agrárválság megoldását keresik

A világ minden államában kétségbeesítő a mezőgazdaság helyzete és a mezőgazdasági körök panaszai felrúzták a világ minden gazdasági tényezőjének érdeklődését. Ma már az egész világ gazdasági köreinek legégetőbb problémája, hogy miképpen lehetne a nyomorúságos érzhető agrárválságot megoldani, vagy legalább is enyhíteni.

Dr. Strakosch Siegfried, a világhírű agrárszakértő a Neue Freie Presse legutóbbi számában feltűntetett cikkében foglalkozik az agrárválsággal.

— Nem lehet tovább strucepolitikát üzeni — írja cikkében — mert az, ami az egész civilizált világ szemé előtt a mezőgazdasági életben végbemegy, már nem átmeneti. Most olyan agrárválságot él a világ, amilyent a mezőgazdaság száz év óta, amióta a tulajdonképeni áruforgalom kifejlődött, csak kétszer élt meg, az egyiket a napoleoni háborúk után, a másodikat a hetvenes évek vége felé. A kísérlet ugylátszik harmadizben kézzelfogható formát öltött és még az eddigieknél is súlyosabban veszélyeztetni a nemzetek békéjét és különben is kétséges jólétét. Az egyes államok szinte hisztérikus félelemmel parkodnak eláltni a kísérlet útját. Az agrártermékek behozatala elé új védőfalakat emelnek és a kivitel fokozása érdekében minden

elképzelhetőt megtesznek. A nagy versenyben egyik állam a másikat tullicitálja. Ha az európai behozatali államok még egy ideig szárazon akarják tartani mezőgazdaságukat, akkor az exportállamoknak meg sokkal nagyobb áldozatokat kell hozniuk, mert a Relief Bill farm az északamerikai mezőgazdákknak 500 millió dollárt bocsátott rendelkezésre, ezenkívül a kedvezmények egész sorát. Kanada, Ausztrália, Argentína halatlan áldozatokkal támogatja a mezőgazdákat. Az északi sarktól a déli sarkig egyetlen kísérlet sem marad kiaknázatlanul, hogy a mezőgazdasági termények árait megjavítsák és a megművelt területek jövedelmét fenntartsák.

Dr. Strakosch cikkében rámutat arra, hogy nme csak a mezőgazdasági termékek ára zuhant, hanem a nyersterményeké is, így a fémé, a kaucsuké, a gumié, a gyapjúé és más gyarmati termékeké, amelyeknek ára versenyt zuhant a gabona árával. Arzuhanásuk az a melódia, amely a világ elszegényedésének folyamatát kíséri. Somary Félix, a gazdasági teoretikus szerint a hiányos aranyfedezet és az egyes államok nemzeti bankjainál levő aranyfedezet egyenlőlen elosztása okozza a világ elszegényedését. Ha igaz ez és az arany egyenlőten felosztása okozza a világ elszegényedését, akkor más okok idézték elő az ipari termékek erős visszahányatlását. De ez nem igaz! Mert az adók, a munkabérek, szociális költségek, kamatok annyira megterhelik a gyáriptart és ipart, hogy ezek a költségek okozták, hogy az agrártermékek és a nyersanya-

gok árai közötti feszültség a békeidőbeli állapottal szemben hihetetlenül emelkedett. Ennek következménye, hogy az olcsó nyersanyagárak leszorítják ugyan a termelő nyereségét, de ezzel szemben nem szaporítják a fogyasztás mértékét. Ilyenképpen a nyersanyagtermelők vásárlási ereje is erősen lecsökkent és ez a magyarázata a nyerstermények erős visszaesésének és annak, ami ma a világon mint agrárválság jut kifejezésre. Ez Somary teóriája.

Minden igazi agrárválság bölesójénél két fokot lehetett megállapítani: az egyik az elszegényedés következménye és a gazdaság dezorganizációja, amely utóbbinak egyik következménye az arany egyenlőtlen szétosztása. Nemkésőbbé döntő befolyással van az agrárválságra az emberiség technikai, szociális és kulturális haladása.

Dr. Strakosch részletesen foglalkozik még cikkében a fogyasztás problémájával, a termelési költségek emelkedésével és végül is arra a következtetésre jut, hogy az a ténykörülmény, amelynek a római nemzetközi mezőgazdasági intézet létét köszönheti, a világ legsúlyosabb óráiban arra készíti a nemzeteket, hogy nemzetközi eszközökkel akadályozzák meg a pánik kitörését. Meg kell keresni az agrárválság minden okát és meg kell találni azok orvosságát.

Nemzetközi konferenciát kell egybe hívni és ha a nemzetközi konferenciák még ritkán gyógyították is meg a világot és ha nem is remélhető, hogy a világ mezőgazdasági válsága ennek révén máról-holnapra megszűnhessen, de bizonyos, hogy a konferencián a világ legkiválóbb szakértői fognak felvonulni és hallani fogják azokat a megoldási lehetőségeket, amelyek végeredményben mégis csak a katasztrófa elhárításához vezetnek. Emlékeztet az 1927. évi genfi világgazdasági konferencia, amelynek elvitathatatlannul nagy eredményei voltak. De mot a helyzet sokkal súlyosabb és veszélyesebb és ezért mielőtt a válság még jobban kiéleződne, szükség volna a nemzetközi konferenciát mielőbb összehívni.

A kolozsvári árutőzsde választmányi ülése. A kolozsvári árutőzsde választmánya tegnap este Pascu Valer elnök elnöklése alatt ülést tartott. Az ülésen Pascu jelentést tett a prágai árutőzsdén szerzett tapasztalatairól s elhatározták, hogy beszerzik a tőzsde megnyitásához szükséges rekvizitumokat, jóváhagyás végett felterjesztették a beérkezett alkuszi és szindikátusi pályázatokat és elhatározták, hogy a tőzsdét ideiglenesen a kamara épületében helyezik el. A tőzsde választmánya felir a kereskedelmi miniszterhez, engedje meg, hogy a tőzsdei választottbírósg működése a tőzsdén kívül kötött ügyletekre is kiterjedhessen. Végül pedig elhatározták, hogy a választmány által elkészített tőzsdeszokványok felülvizsgálatára dr. Kiss Mór és dr. Popp Victor itélőtáblai tanácselnököt kéri fel.

Értesítés

Alulírott dési pénzüntézetek t. ügyfeleik tudomására hozzák, hogy 1930 július 1-től kezdve a náluk elhelyezett betétek után fizetendő kabatlábat 1 százalék, (egy százalékkal) leszállítják.

Gazdasági, Ipar és Kereskedelmi Bank R. T.
Kolozsvári Takarékpénztár és Hítelbank R. T. dési Fiókja.
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár R. T. dési Fiókja.

Pályázat

A lugosi izr. hitközség pályázatot hirdet az üresedésbe jött kántori állásra, mely folyó év augusztus hó 1-én foglalandó el. Zeneileg képzett, kellemes hangú, orgonás istentisztelet vezetéséhez értő és thóra olvasási képzettséggel bíró 40 éven aluli, román honosságú pályázók kérvényeiket — amelyhez korukat, családi állapotukat, minősítésüket bizonyító okmányok csatolandók és amelyben fizetési igényeik megjelölendők — alulirt elnökséghez mielőbb küldjék be. Metszői (sochet ubodek) képesítéssel bírók előnyben részesülnek. Utiköltséget csak a meghívottak térítünk meg. Lugoj, 1930 május 1. Lugoji izr. hitközség, Grünbaum Soma elnök.

BENAMY: „KAJUT“. (Teljes kiadás) Ára 60 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

H. G. WELLS: A világtörténet alapvonalai és A művészetek fejlődése egy hatalmas albumalku kötetben. Ára 560 lej, az Uj Kelet könyvostályában.

Techirgiol-fürdő

Hires hideg és iszap fürdők, gyönyörű tengeri strandfürdő

Meleg fürdők azonnali hatással női betegségeknel, szkrofulóznál (nyitott, vagy zárt), mindenfajta gennyezésnél, a leg-erősebb csuzrohamoknál, farzsábanál, érelmeszesedésnél

A fürdőidény május 15-én kezdődik s október 1-ig tart. Egy ágyas szoba 600—1500 Lei (május 15-től június 15-ig). Két ágyas szoba 1000—2000 Lei (május 15-től június 15-ig).

A tavon motoros osónakok, jazz-band, színház, katonazene, különböző szórakozások. — Minden osztályú éttermek, ebéd személyenként 40 Lei. — Olcsó piac és konyhák családok részére

Meleg iszapfürdők akárhány veder iszappal 300 Lei, hivatalnokoknak 70 Lei lepedő használatlalt

Vasut az állomásig. — Váltson jegyet Techirgiol állomásig. Levelezés: a „Sindicatul Proprietarilor“ címére küldendő, a megérkezésnél felvilágosítást szerezhet az állomás irodában.

Községi előjáróság és a Tulajdonosok Szindikátusa

Színház—Művészet

A Magyar Színház irodájának közleményei:

HÉTFŐTŐL LÁTHATÓ A MAGYAR SZÍNHÁZBAN A KOMÉDIASHAJÓ. 15 FELVONÁSOS HANGOS, ZENÉLŐ, ENEKLŐ, DE NEM BESZÉLŐ FILMCSODA.

Nem frázis, nem nagyhangú reklám, de tiszta valóság, hogy az eddig látott összes hangos filmek között versenyen felül áll a „Komédiashajó”. Nem akarjuk a megszokott jelzőket használni, egyszerűen arra kérjük a közönséget, győződjék meg a saját szemével és fülével, tulszáz-e, ha azt mondjuk, hogy eddig a „Komédiashajó” a legérdekesebb, legtökéletesebb, leggazdagabb kiállítás hangosfilm.

Nagyon könnyen győződhetik meg erről mindenki, mert a Magyar Színház igazgatósága tekintetbe véve a mérhetetlenül súlyos gazdasági válságot, hétfőtől kezdve olyan alacsonyra szálította le a helyárakat, amire az egész világon nincsen példa.

Hétfőtől kezdve a Magyar Színházban a legrágább jegy (páholy és földszinti ülés) 20 lej, az összes erkélyülések ára: 10 lej. Délután is, este is; ezek a helyárak érvényesek.

Hétfőtől kezdve a világ legelősebb mozijában a leghatalmasabb film-újdonosságok szerepelnek a műsoron.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné 20, 15 és 10 lejes helyárakkal: A pokol. (Dante világhírű költeménye film).

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor utóljára: Szahara. (A sivatag névtelen hősei). Hétfőtől kezdve a Magyar Színház moz-előadásán műsorán a világ leghatalmasabb film-alkotásai fognak szerepelni, a helyárak pedig a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel a legmélyebben vannak leszállítva.

Hétfőtől kezdve a Magyar Színházban a legrágább hely (Páholy, vagy földszinti ülés) 20 lej, az összes erkélyülések ára pedig 10 lej.

Hétfőn 3, 5, 7 és este 9 órakor: Komédiashajó. (A legújabb és legtökéletesebb hangos filmesoda 15 felvonásban. Nem beszélő, hanem mindig hangos, zenélő-énekelt film-újdonosság. Az eddig látott hangos filmek között a legtökéletesebb. Főszereplők: Laura la Plante és Schildkraut József. Helyárak: Páholy-ülés és az összes földszinti jegyek 20 lej. Az összes erkély-jegyek 10 lej.

Kedden 3, 5, 7 és este 9 órakor: Komédiashajó. (Helyárak: Páholy-ülés és összes földszinti jegyek 20 lej. Erkély-jegyek 10 lej).

Szerdán 3, 5, 7 és este 9 órakor: Komédiashajó. (Helyárak: Páholy-ülés és összes földszinti jegyek 20 lej. Erkély-jegyek 10 lej).

Csütörtök 3, 5, 7 és este 9 órakor: Komédiashajó. Helyárak: Páholy és összes földszinti jegyek 20 lej. Erkély-jegyek 10 lej).

Pénteken újdonosság, világszenzáció: A Vörös boszorkány. (Vajda Ernő film-témája. Főszereplője: Clara Bow. Rendezője: Wellmann, a Wings híres rendezője. Helyárak: Páholy-ülés és összes földszinti ülés 20 lej. Összes erkély-jegyek 10 lej.

Szombaton 3, 5, 7 és este 9 órakor: A Vörös boszorkány. (Clara Bow. Helyárak: Páholy-ülés és összes földszinti ülés 20 lej, összes erkély-ülések 10 lej).

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: Az óceán hőse. (Páholy-ülés és összes földszinti jegyek 15 lej. Összes erkély-jegyek 10 lej).

Vasárnap 3, 5, 7 és este 9 órakor: A Vörös boszorkány. (Helyárak: Páholy-ülés és összes földszinti jegyek 20 lej. Összes erkély-ülések 10 lej).

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11 órakor: Matiné! Clara Bow legnagyobb vigjátéka: A macska. Teljes zenekarral. Olcsó helyárakkal.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor: A montenisi tragédia. (Napoleon futárja). Maciste nagyszerű néma filmje. Előjáték: A Volga énekesek és Titta Ruffo Figarója.

Hétfő 5, 7, 9 órakor: Premier! A mámor. Strindberg világhírű drámája (A kigyószemű asszony). Főszerepben: Lars Hanson és Gina Manés.

SELECT-MOZGO:

Vasárnap: Richard Tauber, Németország legjobb tenoristájának egyetlen éneklő- és beszélő-filme, a „Régi dal”, melyen megható dráma, melynek többi szerepeit Werner Futterer és a bájós Mária Solvég játsszák.

Hétfő: „A sejk foglya”. Szenvedélyes dráma, melynek cselekménye a Sahara végtelen sivatagjában játszódik le. Főszerepben: Várkonyi Mihály és Jetta Goudal. Néma film. Kedden: „A sejk foglya”. Szenvedélyes dráma, melynek cselekménye a Sahara végtelen sivatagjában játszódik le. Főszerepben: Várkonyi Mihály és Jetta Goudal. Néma film. Szerdán: „A sejk foglya”.

URANIA MOZGO:

Vasárnap: Utóljára az „Aranytánc”, szenzációs dráma az aranykeresők életéből. Főszerepben: Dolores del Rio.

Hétfőn: Közkívánatra: „Régi dal”. Richard Tauber Világhírű német tenorista nagyszerűen sikerült hangos, éneklő és beszélő filme.

Kedden: Közkívánatra: „Régi dal”. Richard Tauber Világhírű német tenorista nagyszerűen sikerült hangos, éneklő és beszélő filme.

Szerdán: Közkívánatra: „Régi dal”. Richard Tauber Világhírű német tenorista nagyszerűen sikerült hangos, éneklő és beszélő filme.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Vasárnap, május 18.

Bukarest, 18.30: Könnyű zene. 20: Gramofon. 21: Strauss János „Denevér” c. operettje a stúdióban.

Budapest, 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene. 12.25: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 12.30: Centennarius Goldmark-ünnepély. Ünnepi beszédet mond: Mészáros Róbert, a Zeneművészeti Főiskola tanára. Goldmark-hangverseny. Vezényel Dohnányi Ernő dr. Közreműködik Végh Sándor hegedűművész és a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Itáliában — nyitány. Hegedűverseny, A-moll. Előadja Végh Sándor. Sakuntala — nyitány. 2: Gramofonhangverseny. Kálmán: Csárdás-királynő — egyveleg. D'Alquen: Im tiefen Keller sitzt ich hier. Schubert: Három a kislány — egyveleg. Kreisler: Liebesfreud. Verdi: Aida — aria. Schubert: Türelmetlen. Brown: Esőben is énekelek. Lehár: Friderike. Puccini: Tosca — aria. Wagner: Lohengrin — aria. Prosch: Variacioni. Sarasate: Lapateado. 3.30: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata. „A gabonaszövetkezetek és közraktárak gabonárvédelmi szerepe”. 4: Rádió Szabad Egyetem. Bihari verbunkosok Major Ervin átiratában. Előadja Bura Sándor és cigányzenekara. Szabó László dr. egyetemi magántanár: „Az újságról élelmessége és élehetlensége”. Bihari verbunkosok Major Ervin átiratában. Előadja Bura Sándor és cigányzenekara. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.15: A m. kir. 1. honvédszolgálat zenekarának hangversenye az An gólparkból. Fahrbach: IX. magyar népdal-induló. Waldteufel: Hablány — keringő. Kéler: Csokonai — nyitány. Puccini: Tosca — ábránd. Hilceky — Fricsey: Magyar borsdal. Kálmán: Tatárjárás. — Huszárinduló. 6.15: A Stelzer és O. Schindler gitár- és fuvolaművészek hangversenye. Gitár-duett. Carlo Munier: Gavotta allegro. Zwei Tiroler Alpenweisen. Auf der Kapplalm. Der Podelplatz. 6.45: A Szent István Bazilika új Szent Imre harangjának megkondulása. 6.55: Részleges sporteredmények. 7: Móra Ferenc felolvasása: „Val-lató vacsora”. 7.25: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése és az előadás színlapjának felolvasása. 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. — Goldmark: Zrínyi. Szimfónikus költemény. II Új betanulással. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hang-

versenye a Hungária-szállóból.

Barcelona. 20.10: Könnyű zene.

Belgrád. 10.30: Gramofon.

Berlin. 19: A Mayerhold-színház bandonion-trioja orosz dalokat ad elő. 20: Goldmark: „Sába királynője” c. operája a Studióból. Utána 0.30-ig tánczene. Bern. 20: Wagner és II. Lajos bajor király. 20.30: Gyógytermi zenekar. 21: Schubert-dalok. 21.25: Gyógytermi zenekar. Utána 22.45-ig: Zene.

Pozsony. 18.15: Mácha „Május” c. zenés melodramája. 19.30: Szólísták hangversenye. 20: Szórakoztató zene. 21: Gramofon. 21.30: Mor. Ostrava. 22. Prága. 23: Gramofon.

Breslau. 21.30: Operettzene. Utána 24-ig gramofon-tánczene.

Brit nemzeti műsor. 21.05: A Park Lane-szálló zenekarának játéka. 23.30: Vallásos elmélkedés.

Brünn. 18.15: Pergolesi „Az urhatnám szolgálo” c. operájának előadása. 19.30: A cseh sarkutazások szenvedéseiből. Frankfurt. 20: A stuttgarti filharmonikus szórakoztató zenéje Cannstadt-ból. 23.15: Tánczene Baden-Badenből.

Hamburg. 18.30: Keringők. 22: Gilbert: „A hermelines hölgy” c. operett. 22.45: Tánczene.

Hilversum. 19.55: Részletek Mozart „Figaro lakodalmá” c. operájából. 22.40: Gramofon.

Kattovics. 23: Könnyű zene.

Kaunas. 19.10: Tánczene. 21.05: Hangverseny.

Köln. 20: Künneke: „Der Vetter aus Dingsda” c. operettje. Utána 24-ig tánczene.

Königsberg. 20.15: Goldmark-est. Utána 24-ig tánczene.

Krakkó. 23: Tánczene.

Leipzig. 19.05: Goldmark-hangverseny a szerző 100. születésnapja alkalmából a leipzig szimfónikus zenekar előadásában. 21.15: München. Utána 0.30-ig tánczene.

Ljubljana. 20: Szlovén dalok. 22: Könnyű zene.

London. 21.05: A Brosa-voánsgyűes hangversenye Heyner baritonénekes közreműködésével.

Milánó. 19.15: Vacsorai zene. 20.30: Operett. 23.30: Könnyű zene.

Mor. Ostrava. 20: Hangjáték dalokkal. Utána népzene. 22—23: Prága. 23: Róma.

München. 20.15: Négyfelvonásos dalos népszínmű. Utána 24-ig kávéházi zene.

Nápoly. 21.02: Róma.

Osló. 20: Rádiózenekar. 22.40: Könnyű zene. 22.10: Gramofon-tánczene.

Páris. 20: Hangverseny. Grandler és Chanteix énekesnők közreműködésével. 22: A Grosvenor house szálló zenekarának játéka.

Posnan. 20: Lehár: „Luxemburg grófja” c. operett. 23: Tánczene.

Prága. 19.45: Ballinga: A békedal. 20: Mor. Ostrava. 22.18: Könnyű zene. Utána 23.30-ig gramofon-tánczene.

Róma. 21.02: Massenet: Manon c. operája.

Stockholm. 19.35: Karének. 21.40—23: Vegyes hangverseny.

Stuttgart. 20: A stuttgarti filharmonikus zenekar szórakoztató özenéje. 22: László Miklós: „Bamberger ur” és Szenes Béla: „Az alvó oroszán” c. vidám jelente. 23.15—0.30: Tánczene Baden-Badenből.

Torino. 20.30: Lehár: „Cárevics” c. operettje. Utána könnyű zene.

Toulouse. 19: Könnyű zene. 19.30: Hangverseny. 20.15: Operett-részletek. Dalok. 21: Különböző szölkök. Bécsi zene. Katonazene. 22.40: Gramofon.

Vasó. 19.35: Hangverseny. 23: Tánczene.

Bécs. 18.20: Goldmark: „Sába királynője” c. négyfelvonásos operája az Operaházból. Utána a Pauscher zenekar szórakoztató tánczenéje.

Zágráb. 20.30: Könnyű zene. 21.50: Könnyű zene.

Zürich. 18.55: „Mesterdalnokok” harmadik felvonása a városi színházból. 21: Goldmark-est.

Hétfő, május 19.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartett-jének hangversenye. Zimmer: Akadémia — nyitány. Albeniz: Malaguena. Kazaesay: Estrellita — tangó. Polgar

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.

CLUJ, PIATA UNIRII 7. szám.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temesvárt
Saját tőkéei 141 millió lei.
Affiliált intézetei: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Szász-elyudvarhelyen, és Sz.-Kereszturon, Szászrégenvidki Takaré- és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. — Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. Engedélyezett devizahely. Áruárktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad.

Adó jutalék

Rettenetes adónyájunk ellen e adóprés minden és jól megszervságos hadserege menő harcot folytat. Lehuozgyárkémények stráfszekerek hó háborúnak egyet kell vívjón holnap minden szabadfoglalkozást dolgozik erejét tudjon tenni a sének.

Mióta várjuk enyhülését! Mió ügyi kormány enyhíteni fogja amely napról-nap, hogy az adópénzt, de a lelkesik hiábavaló és ség. Az adófizetlepetésre ébredt miniszter újra és az adószedők rárontani az adó

A szó szoros törvényjavaslatt miniszter. Három test ígér juttat azoknak a pénz december 31-ig szálják a hátrál. Azok a pénzügy az elmúlt évi az államkasszában nak jutalékképe

Ha ebből a já az másszóval am lam maga mellé letbe” a pénzüguk azonban ell vaslatból törvény elhinni, noha a sajnós nem sok hangok emelked Madgearu épper csinálni ebből a CFR beruházási szesztörvényből mondasokkal magint nem lesz m szavazni ezt a törvényjavaslatt javaslatot, amez tasztrófát rejt a adóbehajtók „tá akkor kitől vá letet és belátást

A pénzügyigalis joguk van látják, hogy az rése jogos és mé azonban e jogu gatók, ha a h üzletileg érdeke

Az államna Rendben van. szüksége? Az i nincs rendben, ilyen elképpesz teketet fokozni. hetetlenek, min katasztrófa. Ki lam nem tudja póliumait? Az z tehetnek róla. M levét ennek. H

Tibor: Miniaturök. 9.30: Hírek. 10.30: A Magyar Tudományos akadémia disz-ülése. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. időjárásjelentés. 12.05: Kurina Simi és cigányzenekarának időjárásjelentés. 1: Hírek-étaióhsnrdu hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Tót—magyar nyelvoktatás. 5.30: A Mandits-szalonzenekar hangversenye. 6.50: Német nyelvoktatás. 7.25: Bródy István felolvasása: „Elfelegett melódiák — feldehtetlen nagyságok. 7.50: A Szent István Bazilika énekkarának hangversenye. 8.50: Hangverseny. Bach—Liszt: Fantázia és Fuga. Változatok. Mozart: Adagio. Chopin: Impromptu fis-dur. Étüde. Valse. Prelude. Roziczky: Berceuse. Frescobaldi: Pastorale Gentile. Grétry: Danse de Colinet. Beethoven—Kreysler: Rondino. Stefaniai Imre: Vidalita. Dohnányi: Coppélia keringő. Sandro Fuga: Sarabanda. Utána kb. 10.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 10.25: Konráth Ilona a bécsi állami Operaház tagjának hangversenye. Reger: Walddeinsamkeit és Herzenstausch. Mahler: Scheiden un meiden. Konrath: Ode. Strauss: Zueignung. Utána: A Fejjes szalonzenekar, az Ostende-jazz és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból.

Leipzig. 20: Milöcker: „Koldusdiák” c. operettje gramofonon. 21: Leipzigi szimfónikusok. Utána 24-ig szórakoztató és tánczene. 0.30—1.30: A dresdeni vonósnégyes játéka.

London Regional. 18.40: Parkingtonkvintett. 20.35: Midland Regional. Utána 24-ig tánczene.

Milánó. 19.15: Vacsorai zene. 20.30: Respighi Belfagor című operájának előadása. 23.30: Könnyű zene.

Mor. Ostrava. 20: Prága. 22.20. Jazz. München. 21. Vidám óra. Utána gramofon.

Nápoly. 20.30: Rádió sporthírek. 21.02: Róma.

Osló. 20.30: Zongoraverseny. 22.10: Balalajkazene.

Posnan. 19.25: Közzene. 20.30: Varsó. Prága. 29: Dalost. 20.30: Fuvósötös. 21 ó. 15: Gramofon-tánczene. 22.20: Mor. Ostrava.

Róma. 21.02: Könnyű zene.

Stockholm. 19.05: Vasárnap Amagerben, rádiójáték. 21.40: A távol Kelet zenéje.

Stuttgart. 19.05—23.50: Frankfurt.

Torino. 19.15: Vegyes zene. 20.30—24: Opera Milánóból. Utána könnyű zene.

Vasó. 20.30: Lehár: „A pacisirta” c. operettje. 23: Könnyű zene.

Bécs. 19: A fiatalokruak bünözésének leküzdése. 20: Tausche hangversenyének ariákat és dalokat ad elő. 20.30: Wagner-est. Lohengrin előjátéka zal. és III. felvonásból. Tannhauser: Csarnok-ária. Bacchanalé. Hollandi aria. Tristan, előjáték és Isolda halála. Mesterdalnokok. Előjáték. Közreműködik Aehsel Vanda és Manowarda József kamaranékes. Utána jazz.

Zágráb. 20.30: Hangverseny. 22.15: Könnyű zene.

Zürich. 20: Dalok. 21: Rádiózenekar.

Apróhirdetések

JÉGSZEKRÉNYEK

mészárosok és vendéglősök részére is minden méretben. Sörkimerő pultok KERTÉSZ-nél Targu-Mures, telefon 314. Kívánatra árajegyzék. — Képviselet Brassó és vidékére: PAUL TITTES Brasov

BIZTOSÍTÁS. Tartós jölet-t biztosít magának, ha 100 leiert Kórház sorsjegyet vásárol, mert május 20-án milliomas lehet. Sorsjegyjroda P. Unirü 20

Német, román nyelvben perferkt levelezőt, ki a könyveléshez is ért, keresünk. Ajánlatokat „Azonnali” jelígre a kiadóba.

SCHWARTZ IG-NÁCNE orth. köpér VEGETÁRIUS ET-TERME és tejcsarnok. Reg. Ferdinand (Wessselényi-utca) 10. szám alatt megnyit. Ugyarott naponta friss tehen és bivalytej, ugyszintén naponta frissen készített tejszín, tejföl, vaj és turó kapható. Csecsemőknek és betegeknek illandóan egy tehéntől tejt tejt kapható házhöz szállítva is.

EGY teljesen jókarban levő angol gyártmányú tennis-rakett eladó. Cim a kiadóban.

ROMÁNSZENT-GYÖRGYÖN ort. köpér vendéglömet vegétárius konyhával kibővitve megnyitottam GRÜN.

ELEGÁNSAN butorozott különbejárta kertrenylő szoba, fűtődőzoba használati kiadó. Eszterházy-utca 17/a. (Str. Balcescu).